

Tillsammans - men varför?

En kvantitativ studie om parrelationer.

Av: Elin Andrén och Kajsa Lundberg

Socialhögskolan vid Lunds Universitet

C-uppsats, Ht-08



Handledare: Hilma Holm

Tackord

Vi vill tacka våra respondenter som vänligt ställde upp och fyllde i vår enkät, utan dem hade det inte varit möjligt att genomföra den här undersökningen. Vidare vill vi tacka Matilda Johnsson, Margareta Lundberg och Niklas Johansson för hjälp med korrekturläsning och upplägg. Vi vill även tacka Hilma Holm för hjälp med handledning under uppsatsens process. Slutligen vill vi tacka Patentbyrån Wallengren AB i Halmstad för hjälp med sponsring i form av kuvert och kopiering av uppsatsen.

- Kajsa Lundberg och Elin André

Abstract

English title: "Together – but why?" A quantitative study about relationships.

Swedish title: "Tillsammans – men varför?" En kvantitativ studie om parrelationer.

Authors: Elin Andrén and Kajsa Lundberg

Imagine not being able to choose who you are going to be in an intimate relationship with. It used to be like that but the situation has changed – these days we have a lot of different options available to choose for ourselves how to live our lives. We have a lot of different ways to influence how we want to live our lives and with whom we want to share them with.

The aim of this study was to examine how individuals feel about their relationship and why they choose to stay in a relationship with their current partner. How do individuals in a relationship feel about aspects including for example conflicts, communication and trust? Is Anthony Giddens theory about the *pure relationship* applicable on relationships today? To find the answers to these questions we made a quantitative study and used a questionnaire to collect empirical data. In total 139 people took part in this survey.

The main result of this study shows that most of the participants are satisfied with their relationship. This study also came to the conclusion that the elements that Giddens describes as a part of a *pure relationship* are applicable to our participants. Communication, trust and intimacy were according to the participants some of the essential elements in a satisfying relationship.

Keywords: relationship, Giddens, pure relationship, intimacy

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	s. 5
1.1 Problemformulering.....	6
1.2 Syfte och frågeställningar.....	6
1.3 Förförståelse.....	7
2. Metod.....	7
2.1 Kvantitativ metod.....	7
2.2 Avgränsningar och urval.....	9
2.3 Analys av empiri.....	10
2.4 Empiriskt arbete.....	11
2.5 Etiskt perspektiv.....	12
2.6 Arbetets fördelning.....	13
3. Begrepp.....	13
3.1 Parrelation.....	13
3.2 Interaktion och kommunikation.....	13
4. Teori.....	14
4.1 Med tiden kommer förändring.....	14
4.1.1 Social reflexivitet.....	15
4.2 Intimitetens utveckling.....	16
4.2.1 Den plastiska sexualiteten.....	17
4.3 Den rena relationen.....	18
5. Tidigare forskning.....	21
5.1 Kommunikation.....	21
5.2 Konflikter, bråk och gräl.....	23
5.3 En gemensam grundsyn.....	25
5.4 Roller.....	25
5.5 Tillit och svartsjuka.....	26
5.6 Fysisk kontakt och passion.....	27
6. Analys.....	27
6.1 Tillit och kommunikation.....	28
6.2 Uppskattning, trohet och respekt.....	30

6.3 Förpliktelse.....	31
6.4 Konflikter.....	33
6.5 Romantik, passion och fysisk närhet.....	36
6.6 Roller.....	39
6.7 Umgänge.....	40
6.8 Ekonomi.....	41
6.9 Varför är du tillsammans med din partner?.....	42
6.10 Framtiden.....	44
7. Avslutning.....	45
7.1 Sammanfattning.....	45
7.2 Lärdomar.....	45
7.3 Slutdiskussion.....	46
7.4 Nya tankar och frågeställningar.....	49
8. Referenslista.....	50
8.1 Litteratur.....	50
8.2 Internetreferenser.....	51
9. Bilagor.....	52
9.1 Enkäten.....	52

1. Inledning

Tänk dig att inte kunna välja vem du ska gifta dig med. Tänk dig att du direkt från födseln har ditt liv förbestämt åt dig. Så här har det sett ut, men samhället har förändrats. Nuförtiden bestämmer individen själv vad han eller hon vill göra med sitt liv. Våra liv är numera kantade av val. Val av boende, val av arbete, val av vänner – listan kan göras lång. Alla dessa val inbegriper numera även val av partner. Att detta val för några decennier sedan inte var ditt eget kan kännas överkligt, för kärlek och romantik innebär för de flesta av oss några av de starkaste känslor vi kan uppleva under livet. Men hur lätt är detta val att göra? När vi inte har förutbestämda yttre faktorer, som exempelvis social status samt ekonomi, som riktlinjer och hela världen ligger öppen framför oss – hur enkelt är det egentligen att välja en partner? Anthony Giddens (1999) belyser problematiken med alla dessa nya valmöjligheter och försöker ge oss en bättre förståelse av hur detta påverkar oss i våra parrelationer.

Studier visar att individer i en välfungerande parrelation både lever längre och är friskare än individer som lever i en olycklig relation. Detta faktum är vetenskapligt belagt, men forskare har ännu inte kunnat fastställa vad det beror på. Enligt John Gottman (1999) handlar det troligen om att individer i olyckliga parrelationer befinner sig i ett kroniskt spänningstillstånd, såväl på det fysiska som på det psykiska planet. Att ha en god parrelation, jämfört med att ha en mindre god parrelation, är med andra ord viktigt både för vår hälsa och för vår utveckling – något som massmedia samt en del experter inom ämnesområdet inte är sena att påpeka för oss.

Alla människor har någon gång i sitt liv antingen direkt, eller indirekt, varit involverade i en parrelation. Dessa parrelationer kan ha sett ut på olika sätt och fungerat på olika vis. Dock har troligen de flesta av oss en grundtanke om hur vi själva anser att en bra parrelation bör se ut. Det finns en genomsyrande tanke i samhället som handlar om en strävan efter långvarig kärlek och romantik. Dessa förväntningar på evig och passionerad kärlek kan ha både positiv och negativ inverkan. Oavsett om individen befinner sig i en parrelation eller inte blir dessa tankar om det ”perfekta” förhållandet påfrestande och stressande. Jakten på den ”ideala” partnern kan kännas oändlig. Hur en ”perfekt” relation kan se ut är något som Giddens (1999) beskriver i sin teori om *den rena relationen*. Enligt denna teori är idealet att båda individerna får ut något av parrelationen, både psykiskt, fysiskt samt materiellt.

Alla dessa val och frestelser vi numera utsätts för får troligen en hel del av oss att reflektera över vad det egentligen är vi vill ha och få ut av en parrelation. Vad är det som gör att vi stannar i relationen med vår partner?

1.1 Problemformulering

Nuförtiden kan de flesta individer klara att leva på egen hand, dessutom är skilsmässor ej längre särskilt tabubelagt – trots detta fokuseras det mycket i dagens samhälle kring vikten av att leva i tvåsamhet. På grund av detta anser vi det vara av stort intresse att undersöka varför individer trots alla dessa valmöjligheter väljer att söka sig till parrelationer. Vad är det som driver individer att leva i en parrelation? Handlar det numera om att tillfredsställa behovet av romantik, passion och kärlek?

Giddens (1999) beskriver i sin teori om *den rena relationen* olika faktorer som bör finnas med för att en relation ska fungera. Anledningen till att vi valt denna teori är att vi anser den vara relevant för ämnet då Giddens problematiserar kring ämnet relationer, som är vårt undersökningsområde i denna uppsats. Kritik vi anser kan föras mot Giddens teori om *den rena relationen* är att den är generaliserande i vissa delar samt att teorin inte är applicerbar på alla kulturer i världen. Teorin är bäst applicerbar på den västerländska kulturen vilket dock passar denna undersökning bra då den är utförd i Sverige. Vi vill i denna undersökning problematisera kring huruvida Giddens teori stämmer överens med våra respondenters syn på sin parrelation eller inte. Är teorin om *den rena relationen* applicerbar på nutida parrelationer? Vidare vill vi med denna undersökning skaffa oss en bild av varför individer väljer att leva i den parrelation de för närvarande befinner sig i samt vad det är som individerna egentligen får ut av en parrelation.

1.2 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att undersöka hur individer själva ser på sin relation med sin partner samt att se närmare på hur individer i allmänhet har det i sina parrelationer. Dessutom vill vi undersöka hur individer betar sig i en parrelation samt hur de uppfattar meningen med parrelationen.

Vidare har vi följande frågeställningar som kommer att belysa vårt syfte:

- Hur ser respondenterna på olika faktorer, som exempelvis konflikter, kommunikation och romantik i sin parrelation?
- Vilka aspekter är det som gör att respondenterna väljer att leva kvar i sin nuvarande parrelation?
- Hur väl överrensstämmer Giddens teori om *den rena relationen* med respondenternas egen syn på sin nuvarande parrelation?

Frågeställningarna ovan kommer att besvaras genom utförande av en enkätundersökning. Genomförandet av undersökningen kommer vi att belysa närmare i metodkapitlet som följer.

1.3 Förförståelse

Vår förförståelse inom vårt valda ämne är att vi båda lever i parrelationer sedan ett antal år tillbaka. Vi har genom åren haft parrelationer som fungerat både bra och dåligt och som på något sätt lämnat positiva och negativa efterdyningar.

Vi vill poängtera att vi med denna undersökning inte vill belysa vad det är som gör att en parrelation anses vara bra eller dålig. Även om individer i en parrelation till synes till exempel har sämre kommunikation och samspel sinsemellan betyder inte det att de har ett sämre förhållande än de individerna med väl fungerande kommunikation och samspel. Vi är intresserade av hur individerna *själva* ser på sin parrelation och hur de själva värderar och uppfattar situationen.

2. Metod

2.1 Kvantitativ metod

Patrik Aspers menar att det är av stor vikt att välja metod efter vilket fält som skall undersökas. Vidare skriver Aspers att det är viktigt att se hur fältet är tillgängligt för olika metoder, om det går att få tillträde till fältet samt om undersökningen är etiskt acceptabel (Aspers 2007). Med hänsyn till ovan nämnda faktorer har vi valt att använda kvantitativ metod som datainsamlingsmetod med hjälp av enkäter (bilaga 1). Då vi valt att undersöka individer i parrelationer i blandade åldrar anser vi att enkätundersökning är den metod som

bäst lämpar sig för att på så sätt få fram så ärliga svar som möjligt. Dessutom når vi fler individer med en kvantitativ undersökning i jämförelse med en kvalitativ undersökning.

Den kvantitativa metodens förtjänster är enligt Knut Halvorsen (1992) att informationsmängden kan reduceras till just det vi är intresserade av samt att vi kan ställa samma frågor till ett stort antal människor. Att använda sig av enkäter i en kvantitativ undersökning har enligt Göran Ejlertsson både fördelar och nackdelar. En fördel är exempelvis att respondenterna kan svara i lugn och ro och överväga vilket svarsalternativ som passar respondenten bäst. En annan fördel är att det inte finns någon chans att respondenten påverkas av hur frågan ställs, vilket kan ske vid intervjuer. Nackdelen med att genomföra enkätundersökningar är att riktigt djupgående frågor inte kan ställas i en enkät på samma sätt som vid en intervju, detta på grund av att följdfrågor inte kan ställas. Vidare kan det vara en nackdel med en enkätundersökning då det eventuellt finns respondenter med läs och skrivsvårigheter som därmed kan ha problem att fylla i enkäten, vilket i sin tur kan leda till bortfall (Ejlertsson 1996). Även Halvorsen (1992) tar upp problematiken med bortfall vid enkätundersökningar. Då vi har använt oss av enkäter i denna undersökning riskerar vi att få ett så kallat internt bortfall eftersom vi inte alltid kunnat förklara frågan för individen. Enligt Svante Körner och Lars Wahlgren definieras det som ett internt bortfall då en individ utelämnar svar på vissa frågor i enkäten. Detta på grund av att respondenten eventuellt inte förstår en del av frågorna och därmed inte kan ge ett fullständigt svar. På grund av detta är det av stor relevans att frågorna är välformulerade och tydliga (Körner & Wahlgren 2005).

En annan nackdel med kvantitativ metod är att validiteten kan ifrågasättas vid en enkätundersökning. Enligt Körner och Wahlgren är validitet ett mått på överensstämmelsen mellan vad enkäten avser att mäta och vad enkäten faktiskt mäter. Det är viktigt att undersökningen genomförs noggrant för att undvika att det slumpmässiga felet blir större än nödvändigt (Körner & Wahlgren 2005). En undersökning är reliabel när resultatet är upprepbart, det vill säga om undersökningen genomförs på nytt skall resultaten överensstämma med föregående undersökning (May 2001). Problematiken med undersökningens validitet samt reliabilitet anser vi är en utmaning då vi är medvetna om vikten av enkätens giltighet, samt problemet med att frågor eventuellt kan missförstås. Dock anser vi att en enkätundersökning ger respondenterna större anonymitet vilket förhoppningsvis ger ärligare svar vid denna typ av frågor som undersökningen skall ge svar på. Detta hoppas vi bidrar till att undersökningen blir relativt tillförlitlig.

För att finna lämpligt material till denna undersökning har vi använt oss av olika litteraturkällor samt källor på Internet. Litteraturen har vi funnit genom bland annat Lunds Universitets olika bibliotekskataloger, som till exempel Libris och Elin. Vidare har vi även tagit del av tidigare forskning samt uppsatser för att på så sätt få nya tankar och uppslag till ytterligare litteratur. Vi har delvis använt oss av populärvetenskaplig litteratur i kapitlet kring tidigare forskning. Detta val har vi gjort på grund av att det är denna typ av litteratur som många individer i parrelationer tar del av och därför kan det vara intressant att erhålla dessa författares syn på olika områden kring parrelationer.

2.2 Avgränsningar och urval

De avgränsningar vi valt att göra är att vi endast kommer att undersöka individer som för tillfället befinner sig i en parrelation. Med begreppet parrelation åsyftar vi individer som själva anser sig ha en parrelation, till exempel gift, sambo eller särbo. Respondenterna är i åldern 18 år eller äldre. Vi har valt att inte göra några avgränsningar när det gäller faktorer som till exempel sexuell läggning eller kön, då vi anser att detta inte har någon större relevans för vår uppsats.

Fokus i denna undersökning är att undersöka parrelationer, oavsett om individerna upplever parrelationen som sund eller problematisk. Därmed har vi valt att ej närmare undersöka betydelsen av tidigare eventuella skilsmässor och andra problematiska situationer som respondenterna kan ha genomgått. Individerna som deltagit i vår undersökning har i så stor utsträckning som möjligt uppmanats att vara ensamma när de svarat på enkäten på grund av att vi därmed hyst en förhoppning att svaren skall bli så ärliga som möjligt. Då vi delvis har delat ut enkäterna när respondenterna befunnit sig i större grupper samt att vi återsamlat enkäterna vid ett senare tillfälle, kan vi dock inte med största säkerhet veta om respondenterna har fyllt i enkäterna enskilt eller ej. Vi är därmed medvetna om ett eventuellt bortfall på grund av detta.

Enligt Tim May finns det två olika sorters urval, sannolikhetsurval och icke-sannolikhetsurval. Med sannolikhetsurval menar May att det med matematisk sannolikhet går att dra slutsatser om populationens egenskaper. Med andra ord sker urvalet helt och hållet slumpmässigt. Vid användande av icke-sannolikhetsurval däremot gör forskaren sitt urval beroende på vilka individer han eller hon vill undersöka (May 2001). På grund av att vi ville

få så stor spridning som möjligt på våra respondenter i enkätundersökningen valde vi att göra ett icke-sannolikhetsurval i form av ett strategiskt urval. Vid strategiskt urval väljs respondenterna utifrån en redan känd egenskap, exempelvis att individen är politiker (May 2001). I vår undersökning har vi valt respondenterna utifrån kravet att individerna själva anser sig vara i en pågående parrelation. På grund av ekonomiska begränsningar samt enkätens känsliga karaktär har vi använt oss av våra egna kontaktnät för besvarande samt utdelning av enkäterna. Vi har försökt att få så stor spridning på ålder och kön som möjligt bland respondenterna, detta för att på så sätt skall erhålla ett bredare och mer generaliserbart perspektiv på undersökningen. Vi är medvetna om att vårt urval samt den metod vi valt för utdelning av enkäterna på detta sätt kan ge skevhet i form av att det kan vara svårt att få spridning bland respondenterna då huvudkravet är att individerna skall vara i en pågående parrelation, oavsett kön eller ålder. Vidare har vi reflekterat över att vår undersökning inte är representativ. Vi anser dock att vi med denna undersökning kan erhålla en bild utifrån det urval vi har gjort kring hur individer uppfattar sina egna parrelationer samt se eventuella tendenser kring parrelationer.

Vi har i denna undersökning använt oss av det Körner och Wahlgren (2005) kallar för slutna svarsalternativ. Dessa är svarsalternativ där respondenten endast behöver kryssa för ett svarsalternativ bland flera givna och därmed inte själv behöver formulera egna svar. Det leder till att svaren blir enklare att bearbeta samt att svarsalternativen blir tydligare för respondenten. Det finns dock enligt Körner och Wahlgren en nackdel med denna metod nämligen att det finns en risk att svarsalternativen eventuellt inte täcker alla svarsmöjligheter samt att respondenten inte tänker igenom sina svar ordentligt. Vidare skriver Körner och Wahlgren att svarsalternativet ”övrigt” bör finnas med bland svarsmöjligheterna, något vi har anammat genom att vi lagt till svarsalternativet ”annat” i en del av enkätens frågor.

2.3 Analys av empiri

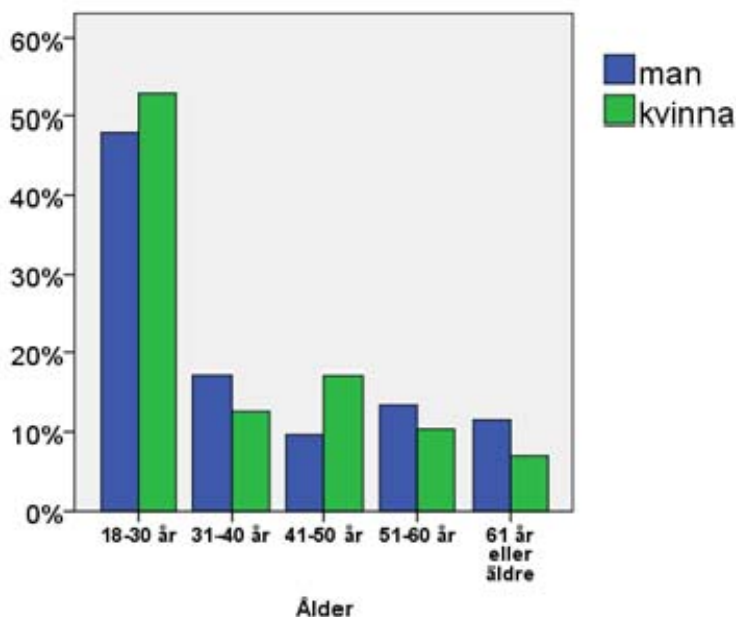
När vi har samlat ihop vårt material har vi analyserat det med hjälp av statistikprogrammet SPSS. Enligt Körner och Wahlgren är det en fördel att använda sig av statistikprogram som kan användas vid både beräkningsarbete samt diagramritning. På grund av detta har vi valt SPSS som är ett välkänt statistikprogram som används vid marknadsundersökningar, forskning, utvärderingsprogram samt undervisning (Körner & Wahlgren 2005). Med hjälp av diagram och korstabeller har vi närmare kunnat analysera vårt insamlade material. Vi har

även analyserat vårt insamlade material med hjälp av den teori vi valt att använda oss av, samt den tidigare forskning vi hänvisat till. Vårt urval av teori har vi begränsat till att i denna uppsats närmare analysera Anthony Giddens begrepp *den rena relationen*. Enligt Giddens (1999) är parförhållanden, äktenskap samt vänskap exempel på sådana så kallade *rena relationer*. Detta begrepp kommer vi att förklara senare i uppsatsen.

2.4 Empiriskt arbete

Vi har i denna undersökning valt att inte fokusera på parrelationer med uttalad problematik, vi har istället valt att undersöka parrelationer i allmänhet. På grund av detta har vi vänt oss till respondenter som befunnit sig i olika miljöer, situationer samt åldrar för att på så vis få ett så brett spektrum på undersökningen som möjligt, oavsett om individen uppfattar sin parrelation som bra eller dålig.

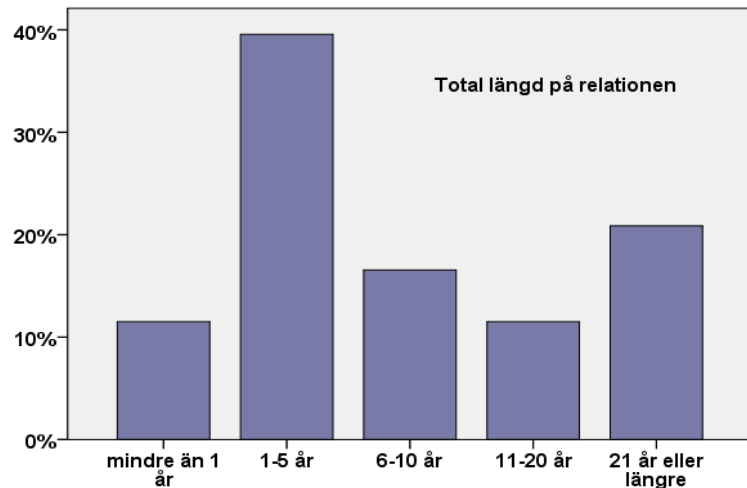
I detta avsnitt vill vi ge en bild av vilka våra respondenter är – hur gamla de är, vilket kön de har samt bland annat hur deras bostadssituation ser ut. Enkäten har delats ut till 150 individer. Respondenterna har erhållit varsin enkät som de har fått fylla i för att sedan återlämna till oss. Totalt insamlades 139 enkäter, därmed fick vi ett externt bortfall på 11 enkäter. Att det externa bortfallet var så pass litet anser vi är en styrka i denna studie. Av de 139 respondenterna var 52 personer män och 87 personer kvinnor. Åldersfördelningen bland våra respondenter ser ut enligt stapeldiagrammet nedan. Totalt är cirka 51 % av alla respondenterna i åldern 18 till 30 år. Som stapeldiagrammet nedan visar är könsfördelningen inom de olika åldersgrupperna relativt jämn. Anledningen till att könsfördelningen ser ut som



den gör i vår undersökning tror vi delvis beror på att vi båda har kontaktnät som till större del består av kvinnor. På grund av att vi använde oss av våra egna kontaktnät för spridning av enkäterna kan detta ha haft en inverkan på hur fördelningen bland till

exempel kön och ålder ser ut bland respondenterna. Vi är medvetna om att detta ger en viss skevhet i undersökningen, emellertid anser vi dock att vår undersökning ger en bild utifrån det urval vi har gjort kring hur individer i dag upplever sin parrelation.

Stapeldiagrammet till höger visar att majoriteten av respondenterna, cirka 40 %, för närvarande befinner sig i en parrelation som varat mellan ett och fem år. Cirka 47 % av respondenterna lever som sambor, cirka 37 % lever som gifta och cirka 15 % lever som särbor. Bland



respondenterna bor cirka 49 % i hus/villa och 46 % i lägenhet, övriga respondenter har svarat att de har ett annat slags boende som exempelvis gård eller radhus. 56 % av respondenterna hade inga barn, övriga har angivit att de har ett eller flera barn. Nästan 60 % av våra respondenter har högskola/universitet som högsta utbildningsnivå, och antalet respondenter med gymnasiekompetens är nästan 40 %. Knappt 4 % av respondenterna innehar endast grundskolekompetens.

Sammanfattningsvis består vårt urval till stor del av relativt unga, högutbildade individer. Majoriteten av respondenterna befinner sig i en relativt kortvarig parrelation och har inte några barn.

2.5 Etiskt perspektiv

Det ämnesområde vi valt att undersöka är för många människor ett väldigt privat område och något inte alla gärna talar öppet om. Vi är medvetna om att de frågor vi ställt är av så pass känslig karaktär att de eventuellt kan vålla frågeställningar kring parrelationen. Därför är det av största vikt att enkäterna besvarats i så stor enskildhet som möjligt. Eftersom frågorna är av känslig natur anser vi det vara etiskt acceptabelt att genom enkäter ställa dessa frågor då respondenterna därmed kan förhålla sig 100 % anonyma i förhållande till oss. Vi har

garanterat respondenternas anonymitet genom att bland annat bifoga ett kuvert till varje enkät samt lovat respondenten att inga kuvert öppnas före enkäternas sammanställning. Vi är medvetna om att det externa bortfall vi har fått i denna undersökning delvis kan ha sin grund i karaktären på enkätfrågorna.

Enligt Ejlertsson (1996) måste respondenterna ur ett etiskt perspektiv informeras om vad undersökningen handlar om, dess syfte och om att det är frivilligt att delta i undersökningen. Alla våra respondenter har frivilligt fått bestämma om de ville delta i vår undersökning. Genom ett försättsblad informerades respondenterna om vilka vi är samt undersökningens syfte. Vidare upplystes även respondenterna om deras anonymitet samt om deras rätt att avstå från deltagande. Det insamlade materialet kommer vi ej att använda till något annat syfte än vår undersökning.

2.6 Arbetets fördelning

Under arbetet med uppsatsen har vi valt att fördela olika ansvarsområden oss emellan, detta för att öka kvaliteten i det skrivna materialet. Det är dock endast två kapitel vi valt att göra denna uppdelning kring då vi anser att övriga kapitel bäst skrivs gemensamt. Den ansvarsfördelning vi gjort är att Elin har ansvarat för kapitlet kring tidigare forskning medan Kajsa har ansvarat kring teorikapitlet. Övriga kapitel har vi arbetat med gemensamt, detta på grund av att vi därmed kan problematisera kring undersökningen på ett bättre sätt.

3. Begrepp

3.1 Parrelation

Begreppet parrelation syftar till individer som själva anser sig vara i en parrelation.

Tolkningen av begreppet parrelation överlämnas till respektive respondent att avgöra på grund av begreppets komplexitet och de olika tolkningar som det medger för olika individer. I denna undersökning är det av störst relevans att respondenterna själva uppfattar sig som ett par i en relation och därmed inte hur andra uppfattar deras relation.

3.2 Interaktion och kommunikation

Två begrepp av intresse att fokusera på i denna undersökning är interaktion och kommunikation. Dessa begrepp syftar till att få en ökad förståelse för hur väl individer i en

parrelation förstår, pratar och lyssnar på varandra. Enligt Maths Lundsbye, Göran Sandell, Roland Ferm, Peter Währborg, Bill Petitt, Tommie Fälth och Björn Holmberg kan begreppet kommunikation definieras som ett sätt att överföra budskap via signaler från sändare till mottagare med en direkt återkoppling. Budskapet kan till exempel förmedla tankar, känslor och behov. Med återkoppling menar författarna det gensvar som mottagaren ger sändaren. Även om mottagaren inte visar någon reaktion överhuvudtaget är detta ändå en form av gensvar som återkopplas till sändaren. Samtliga ovan nämnda författare är familjeterapeuter och arbetar ur ett socialpsykologiskt perspektiv (Lundsbye et al 2000).

Enligt Nationalencyklopedins nätupplaga (2008-10-28) innebär begreppet interaktion den process där grupper och individer genom sitt handlande påverkar varandra. Denna ömsesidiga påverkan kan ske i form av bland annat språk, gester och symboler. Denna begreppsförklaring anser vi stämmer väl överens med den tanke vi har kring begreppet interaktion i en parrelation.

4. Teori

I denna uppsats har vi valt att använda oss av sociologen Anthony Giddens teorier och tankar om de relationer, individer i mellan, som finns i samhället. Giddens har gjort flertalet sociologiska analyser av det moderna samhället och räknas som en av vår tids ledande samhällsvetenskapliga tänkare. En del av dessa teorier och begrepp anser vi fungerar väl i kombination med vårt undersökningsområde och är bra verktyg vid vår analys av individens syn på sin pågående parrelation.

4.1 Med tiden kommer förändring

Våra kontakter baserades i förmoderna tider på umgänget med människor inom det lokala området. Människor var bundna till det samhälle och den kontext han eller hon växt upp i. Sociologerna Heine Andersen och Lars Bo Kaspersen skriver att en individs identitet enligt Giddens i stort sätt definierades direkt från födseln i förmoderna samhällen. Faktorer som bland annat släktskap, kön, traditioner och social status spelade stor roll för en individs utveckling och möjligheter (Andersen & Kaspersen 1999).

Nuförtiden definieras en individs identitet annorlunda. I och med samhällets utveckling, som till exempel massmedias utbredning samt globaliseringen, är vi numera inte lika beroende av faktorer som social status och kön när vi föds. Idag påverkas vi på olika sätt av människor vi aldrig ens ser eller möter ansikte mot ansikte. Även händelser vi förr aldrig hade fått möjlighet att ens höra talas om påverkar oss. Det har skett en interaktion mellan det lokala och det globala. Möjligheterna är större och ansvaret ligger hos den enskilde individen att på egen hand definiera sin identitet. Individen kan nu aktivt välja och forma sina möjligheter och förutsättningar som han eller hon vill (Giddens 2007). En kritisk synpunkt på Giddens synsätt är att teorin till störst del är applicerbar i kulturer i västvärlden där globaliseringen har varit kraftig det senaste århundradet. Individer från länder där till exempel globaliseringen inte haft lika stor genomslagskraft har troligen inte lika stora möjligheter till egna val som individer som lever exempelvis i Sverige. På grund av att vi valt att undersöka hur individer i Sverige ser på sina parrelationer anser vi dock att Giddens synsätt fungerar väl i denna undersökning. Vidare anser vi det vara av stor vikt att framhålla att Giddens tankar är relativt endimensionella samt generaliserande då han mestadels enbart skriver ”förr i tiden”, när han talar om den historiska utvecklingen, i stället för att specificera vilket tidsskede han åsyftar.

Det är dock enligt Andersen och Kaspersen (1999) inte enbart positivt att de flesta av oss nu har större inflytande och möjligheter att välja hur vi vill utveckla våra liv. Ökade möjligheter innebär ett större ansvar och med ansvaret följer problematiken att hela tiden tvingas välja och besluta över tillvaron. Även Giddens (1999) beskriver de negativa aspekterna kring samhällets utveckling. Giddens menar att globaliseringen och moderniseringen bryter ner det lilla samhällets skyddsnet. Något som i sin tur leder till att individen känner sig ensam och vilse i en värld där han eller hon saknar den trygghetskänsla samt det psykologiska stöd som den traditionella miljön erbjöd. När traditionen mister sitt grepp tvingas individen att välja en livsstil bland många olika alternativ (Giddens 1999).

4.1.1 Social reflexivitet

Andersen och Kaspersen skriver att en individs egen identitet, självidentiteten, idag inte är något givet utan ett reflexivt projekt. För att skapa sin självidentitet måste individen hela tiden göra val, detta inte minst på intimitetens område (Andersen & Kaspersen 1999). Enligt Giddens (1999) är individers sökande efter en självidentitet ett problem som uppkommit med samhällets utveckling, det vill säga ett helt och hållet modernt problem. Det faktum att Giddens anser att individens utökade valmöjligheter är ett problem anser vi är att dramatisera

situationen. Dessa utökade valmöjligheter har även fått positiva följder för individen som till exempel ökad jämställdhet samt ökad makt att förändra sina livsvillkor.

Denna process, det faktum att vi numera ständigt måste tänka på eller reflektera över de omständigheter under vilka vi lever vårt liv, beskriver Giddens (2007) genom begreppet *social reflexivitet*. Denna utveckling pågår genom hela livet och påverkas av bland annat synliga förebilder, gruppsyck samt socioekonomiska förhållanden (1999).

Vi är inte det vi är, utan det vi gör oss till. (Giddens 1999:95)

I en värld där det existerar alternativa livsstilsmöjligheter är det, enligt Giddens, av särskilt stor betydelse att fundera över så kallad strategisk livsplanering. Livsplaner är enligt Giddens det grundläggande innehållet i självet reflexivt organiserade bana och används som ett verktyg för att förbereda individen för framtida handlingsförlopp. Genom att hela tiden fråga sig själv "Vad vill jag själv?" lever individen reflexivt och erhåller därmed en förhöjd medvetenhet om sina egna tankar och känslor. På så sätt utvecklas individens egen självbild (Giddens 1999).

4.2 Intimitetens utveckling

Samhällets utveckling har även bidragit till en utveckling av den privata sfären. Giddens menar att individen förr i tiden inte själv valde vem han eller hon skulle gifta sig med. Detta beslutades för det mesta av föräldrar och ekonomiska faktorer spelade en stor roll i valet av partner. Parrelationen styrdes även av strikta könsrollsmönster där kvinnan skötte hemmet medan mannen stod för inkomsterna. Äktenskapet ansågs vara ett ouplösligt kontrakt mellan två familjer och de flesta kvinnorna var ekonomiskt beroende av männen (Andersen & Kaspersen 1999). Här anser vi dock att Giddens visar en schablonartad bild av hur verkligheten såg ut förr i tiden. Vi är medvetna om att detta inte var något generellt mönster, utan att det berodde på vilken klasstillhörighet individen hade.

Med tiden kom förändring. Bland annat har det skett en ökad sexuell jämlikhet, där kvinnor och män nuförtiden är betydligt mer jämställda. Numera väljer vi själva partner, bland en mängd olika alternativ. De faktorer vi tar hänsyn till idag vid val av partner handlar mer om en grundtanke om långvarig romantisk kärlek än vikten av att behålla ett kapital i släktens

händer eller för att skaffa barn som kan användas inom jordbruket (Giddens 2007). Våra intima förhållanden är inte längre strikt styrda av traditioner. För en kvinna betyder till exempel tesen ”att leva sitt eget liv” inte längre att hon tvunget skall gifta sig utan enbart att hon lämnar föräldrahemmet, något som tidigare var otänkbart (Giddens 1995). Skilsmässa har blivit mer socialt accepterat. Om individerna inte är nöjda med sitt förhållande har de numera möjlighet att lämna det och eventuellt påbörja något nytt. Detta är en möjlighet som var otänkbar förr i tiden (Giddens 2007).

Denna förändring har lett till att individer som är involverade i en parrelation ständigt måste reflektera över sin situation och göra val utifrån sina egna ideal och förväntningar. Dock anser vi att Giddens bortser från att utbildningsnivå samt ekonomiska förutsättningar trots allt har betydelse för många även idag. Vidare menar Giddens dessutom att det idag inte är så att vi enbart väljer partner utan vi styr även vilka regler som skall finnas i och runt parrelationen (Andersen & Kaspersen 1999). Utvecklingen har, enligt Giddens, lett till ökat inflytande och ökade möjligheter att styra sin egen privata sfär. Globaliseringen har lett till att avlägsna händelser nu påverkar oss på det privata, intima planet, och i vardagliga händelser. Genom media har det blivit enklare att ta del av andras erfarenheter och få tips och råd. Vi har fått tillgång till en mängd olika terapier och rådgivningar som vi aldrig tidigare hört talas om. Denna utveckling har både för- och nackdelar. Med ökad påverkan samt ökade möjligheter ökar även antalet val som individen ställs inför (Giddens 1999).

4.2.1 Den plastiska sexualiteten

Synen på sexualiteten har förändrats genom tiden. Med begreppet den plastiska sexualiteten menar Giddens att sexualiteten har frikopplats från fortplantningskravet och saknar därmed reproduktionssyfte. Sexualiteten kan på grund av detta formas och på så sätt bli en viktig del i vårt självförverkligande och vår identitetsutveckling (Andersen & Kaspersen 1999).

Nuförtiden har individer större valfrihet när det gäller med vem och hur ofta han eller hon skall ha sex (Giddens 2007).

Giddens vill dock poängtera att sexualiteten inte är bestämd en gång för alla hos den enskilda individen. Individen kan fritt testa de olika gränserna genom hela livet, något som i sin tur öppnar upp för ytterligare val för individen (Andersen & Kaspersen 1999).

4.3 Den rena relationen

Som tidigare nämnts handlar en stor del av livet nuförtiden om att göra olika val och på så sätt finna sin självidentitet. Enligt Giddens utvecklar individen en stor del av sin självidentitet i nära och intima relationer genom det han kallar för *den rena relationen* (Andersen & Kaspersen 1999). Begreppet har inget att göra med sexuell renhet, något som framkommer av citatet nedan. Enligt Giddens handlar begreppet den rena relationen om:

...en situation där en social relation etableras för sin egen skull, det vill säga på grundval av vad var och en kan få ut av ett varaktigt förhållande med den andra, och som vidmakthålls endast i den mån relationen av båda parter anses ge så mycket tillfredsställelse att de vill behålla den. (Giddens 1995:58)

Den rena relationen anser Giddens utvecklades när de yttre faktorernas betydelse för en parrelation upplöstes. Yttre faktorer kan vara till exempel släktskap, kön, traditioner och social status (Andersen & Kaspersen 1999). Relationen mellan individerna bibehålls endast på grund av de fördelar som relationen har att erbjuda individerna (Giddens 1999).

Det finns enligt Giddens en del grundelement i den idealtypiskt *rena relationen*. För det första skall den rena relationen vara fritt flytande. Det vill säga att parrelationen inte skall vara förankrad i sociala och ekonomiska villkor. Relationen pågår så länge den ger emotionell tillfredsställelse för båda parter. För det andra är den rena relationen en relation som individer söker sig till endast på grund av vad relationen kan ge de inblandade parterna. Det är detta Giddens menar gör förhållandet dem emellan "rent". För det tredje är den rena relationen reflexivt organiserad på ett öppet sätt och på en kontinuerlig bas. Genom att individerna med jämna mellanrum frågar sig själva "Är allt som det ska?" reflekterar de båda över situationen och bibehåller därmed reflexiviteten i relationen. Genom massmedias utveckling har denna reflexivitet ökat. Nya intryck och kunskaper leder till en ökad medvetenhet hos individerna kring hur en parrelation antingen kan, ska eller bör se ut och på så sätt rekonstruerar de det fenomen som massmedia beskriver (Giddens 1999).

Det fjärde grundelementet i den rena relationen är begreppet "förpliktelse", detta begrepp är det som i grunden har ersatt de yttre förankringar som de nära personliga banden hade i förmoderna kontexter. Förpliktelse handlar om vikten för båda individerna i en relation att

både ge och ta. Det femte grundelementet handlar om att relationen skall vara fokuserad på intimitet. Enligt Giddens är detta ett väsentligt villkor för varje form av långvarig stabilitet mellan parterna i en relation. Förväntningen om intimitet utgör kanske den tätaste förbindelselänken mellan självet reflexiva projekt och det rena förhållandet. En intim relation är enligt Giddens ett val mellan två människor som förpliktigar sig i förhållande till varandra att dela en meningsfull livsstil (Giddens 1999). Parterna skall med andra ord skapa ett "privatliv" tillsammans, med både fysisk och psykisk närhet åtskiljt från andra där de kan vara sig själva. Intimiteten innebär att individen avslöjar känslor och handlingar som han eller hon ogärna exponerar offentligt (Giddens 1995). Begreppet intimitet bör inte förväxlas med sexuella band. Utvecklad intimitet kan även finnas i icke-sexuella relationer och vänskapsrelationer. Å andra sidan utgör ett sexuellt engagemang ofta en del av intimitetsprocessen. Det sista och sjätte grundelementet grundar sig i att det bör finnas en ömsesidig tillit mellan parterna. Denna tillit är nära förbunden med intimitetsprocessen, som nämndes ovan. Tillit kräver arbete i en relation och är inget som skall tas för givet. Det förutsätter att individen öppnar sig för den andre och det är därmed av största relevans att vinna den andre partens förtroende. Båda parterna måste visa tillit samt vara tillitsfulla gentemot den andre. Båda två skall lita på vad den andre säger och gör (Giddens 1999).

Det är enligt Giddens problematiskt att bygga upp förpliktelse i en relation. Detta på grund av att det förutsätter en ömsesidig allians mellan parterna i den rena relationen. En individ kan endast bli förpliktigad om han eller hon själv vill bli det och det handlar många gånger om en förhandling om insatser individerna emellan. Det som kännetecknar en "förpliktigad person" är att han eller hon erkänner de spänningar som kan finnas i en relation men som trots det är villig att satsa på relationen, i alla fall under en viss tid och försöker få den att fungera. Individen accepterar det faktum att utbytet endast står att finna i förhållandet självt. Den andra parten får känslomässigt stöd och vinner tid som varar åtminstone genom en del av de svårigheter som relationen kan drabbas av. Så ser det troligen ut, enligt Giddens, om relationen inte enbart bygger på yttre omständigheter och slentrian (1999).

Giddens beskriver tre olika typer av relationer som skiljer sig från relationer där individer har uppnått intimitet, som är ett viktigt grundelement för en ren relation. Dessa relationer är: livlösa relationer, konvenansrelationer samt konfliktfyllda relationer. I livlösa relationer finns det varken en antagonism eller något starkt band mellan individerna. Det är trögheten som bevarar relationen. Parterna klarar av relationen men båda är uttråkade och förbittrade på

varandra. Konvenansrelationer är relationer där individerna fortsätter att vara tillsammans antingen på grund av de svårigheter som skulle kunna uppträda om de avslutade relationen, för att de ska slippa vara ensamma eller för att de nöjer sig med de yttre fördelar som förhållandet ger. I konfliktfyllda relationer sker det ständigt bråk och konflikter mellan individerna. Individerna har normaliserat bråken och lär sig att leva med den emotionella smärta som konflikterna medför. Om individerna inte hade känt emotionell smärta hade förhållandet kunnat upplösas. När en relation är på väg in i någon av dessa ovan nämnda "låt-gå-stadier" är det av största relevans att parterna fattar beslut om återförpliktelse gentemot varandra och gör förändringar och val som leder till att de båda kommer närmare varandra och på så sätt ökar intimiteten dem emellan (Giddens 1999).

Vidare poängterar Giddens att alla nära relationer av en viss varaktighet är fyllda av både prövningar och spänningar. Dessa kontroverser är i sig inget hot mot förhållandet. Problematiskt blir det endast då förhållandet enbart existerar för den ena partens skull. Det är med andra ord mycket svårt att låta rena relationer "driva vind för våg", något som kan ske i relationer som domineras av yttre kriterier. Den rena relationen är som vi nämnt ovan en relation som skall vara tillfredsställande för *båda* parter. Om så inte är fallet kommer den andre parten med all sannolikhet att bli missnöjd och irriterad och en känsla av "att aldrig vara nöjd" kan finnas hos den part som strävar efter balans och ömsesidighet i relationen (Giddens 1999).

Enligt Giddens är det av största relevans att relationen utvecklas samt att den genomsyras av stabilitet. Detta bidrar i sin tur till att individerna känner en ömsesidig tillit till varandra så att de sedan vågar öppna sig för varandra. Med begreppet "avslöjningsprocess" syftar Giddens på den oerhört viktiga process där individerna tillsammans bildar grunden för en mycket stark intimitetsrelation. I processen blottar båda parterna sig själva och sina innersta tankar. Detta är dock en riskfull process som kan vara ytterst förödande och som kan lämna den ena individen med djupa sår i själen om den andra parten efteråt avvisar honom eller henne (Andersen & Kaspersen 1999).

Förr i tiden grundade sig praktiskt taget alla former av den traditionella familjen på männens makt över kvinnorna. För att den rena relationen skall fungera krävs det enligt Giddens (2007) en demokratisering av privatlivet, det krävs en maktbalans mellan könen. I och med detta krav på maktbalans är *den rena relationen* beroende av kvinnors ökade självständighet samt den

plastiska sexualiteten (Giddens 1995). En välfungerande relation kan enklast komma till stånd när båda individerna är självständiga och säkra på sitt eget värde. De nära relationerna bör även enligt Giddens grunda sig på ömsesidig respekt, tolerans, närhet, kommunikation, tillit och givetvis skall det inte ske någon form av maktutövning, tvång eller våld (Giddens 2007). Vi har i denna undersökning valt att se närmare på hur olika individer ser på den parrelation de för tillfället befinner sig i. Giddens teorier och tankar om bland annat *den rena relationen* anser vi är en bra grund att använda som verktyg för detta ändamål. Enligt Giddens (1995) är en *ren relation* en relation som endast etableras för individens egen skull och som inte bör bestå enbart på grund av yttre faktorer. Genom att undersöka vad individerna i vår undersökning får ut av parrelationen samt vad det bland annat är som gör att individerna fortsätter att vara tillsammans anser vi att vi kan få en bättre förståelse för hur det kommer sig att det fokuseras så pass mycket på ”tvåsamhet” i dagens samhälle. Givetvis är det av stor relevans att poängtera att detta är Giddens åsikter om hur en välfungerande relation bör se ut – något som eventuellt inte nödvändigtvis behöver stämma överens med vad respondenterna i vår undersökning anser är en ”perfekt” parrelation.

5. Tidigare forskning

I detta kapitel belyses tidigare forskning och kunskap kring några centrala områden i undersökningen. Dessa är av betydelse för att kunna besvara våra frågeställningar då vår enkätundersökning kretsar kring dessa samt att Giddens (1999) anser att dessa områden är av stor relevans i en så kallad *ren relation*. Majoriteten av de författare som skriver om parrelationer är psykologer och familjeterapeuter. Detta innebär att den tidigare forskning som finns kring ämnet till största del genomsyras av ett psykologiskt perspektiv. Ingen tidigare forskning vi tagit del av har belyst det specifika undersökningsområde vi valt att se närmare på.

5.1 Kommunikation

Arne Maltén (1998) arbetar utifrån ett pedagogiskt synsätt med begreppet kommunikation. Maltén menar att människor måste kommunicera med varandra då behovet av gemenskap och mänsklig kontakt är stort, för att inte säga livsnödvändigt. Enligt Richard Dimbleby och Graeme Burton är kommunikation inte något medfött utan något vi lär oss. Vi föds inte med vissa grundläggande färdigheter utan de flesta av våra kommunikationsfärdigheter måste läras

in. Redan som spädbarn börjar vi ta efter de gester och ord som andra visar oss. Genom övning lär vi oss att göra samma sak och använder sedan kommunikationen till hjälp för att lära oss kommunicera. Även Dimbleby och Burton arbetar med kommunikation ur ett pedagogiskt perspektiv (Dimbleby & Burton 1999).

Lundsbye et al (2000) menar att kommunikation är överförande av budskap, vilket är ett grundelement för mänskligt samspel och därmed också i relationer. Enligt Björn Nilsson och Anna-Karin Waldemarson, som även de har ett socialpsykologiskt synsätt, baserar sig vår tillvaro på relationer till andra människor och det är kommunikationen som ligger till grund för dessa relationer. Kommunikation är den mänskliga aktivitet vi bäst känner till och som vi har störst erfarenhet av. Detta samspel är inte stillastående utan en ständigt pågående process. Vidare menar Nilsson och Waldemarson att detta samspel för det mesta äger rum i privata och personliga sammanhang även om det självklart även äger rum i offentliga sammanhang. Kommunikationen förmedlas via olika kanaler: språk och tal, mimik och ögonkontakt, gester och kroppsrörelser, avstånd och dofter – allt sker samtidigt och det är det ackumulerade resultatet som är det viktiga (Nilsson & Waldemarson 1994).

Enligt Nilsson och Waldemarson gör språk och kommunikation det möjligt för oss att möta andra människor. Dock är det inte samma sak att förstå en annan individ som att kunna läsa dennes tankar, något vi troligen aldrig kommer att kunna göra. Det vi kan göra är att omvandla tankar till handlingar och skapa förståelse för andra individer. Språket ger oss en grund att konstruera en bild av det vi upplever, men även att göra bilden eller upplevelsen samstämd mellan oss. Människor har förmågan att omedvetet och medvetet översätta tankar och känslor till både kroppsspråk och talat språk. Vi är på ett konkret sätt instängda i oss själva, men med hjälp av språket kan vi finna länkar till andra människor och deras inre värld. Människan kan inte förmedla något direkt från sitt inre, men vi kan indirekt genom samspelet skapa en grund för liknande upplevelser hos en annan person. Nilsson och Waldemarson menar vidare att förmågan till samspel är det människan kan använda sig av för att möta och närma sig andra människor, samt att kunna känna närhet och gemenskap. Samtidigt kan den även användas till att stöta bort och skapa avstånd till andra. Kommunikationen skapar både hat och fientlighet, men även också acceptans och uppskattning. Samspelet skapar, bevarar och förändrar relationer mellan människor. När detta inte fungerar haltar både relationen och självkänslan. Människans förmåga till socialt samspel kan både ses som en gåva och en förbannelse (Nilsson & Waldemarson 1994).

Björn Wrangsjö är läkare och arbetar både med psykoanalys samt familjeterapi. Enligt Wrangsjö är kommunikation till cirka två tredjedelar ordlös. Mellan individer i parrelationer brukar det utvecklas en förmåga att omedvetet förstå varandras ordlösa budskap. Vidare menar Wrangsjö att kommunikationen rör många sidor av människors samvaro, inte minst regleringen av avstånd och närhet och praktiskt samarbete. Ibland går samarbetet av sig självt, det flyter på utan att vi behöver anstränga oss. Ibland måste vi dock tala med varandra, det är inte alltid det räcker med gester, åtgärder och minspel utan vi måste använda ord (Wrangsjö 2004). Även Virginia Satir menar att ord är ett viktigt verktyg för kontakt. Dock menar hon att ord tillsammans med blickar, rörelser och ljud blir som ett stort paket tillsammans. Satir är en av familjeterapins pionjärer då hon har arbetat inom området sedan 1950-talet samt genom åren har utbildat andra familjeterapeuter (Satir 1976).

Karen Zimsen menar att kommunikation, med eller utan ord, är den viktigaste inköpsporten till förståelsen mellan människor. Vidare skriver Zimsen att människor ofta talar förbi varandra, vi förstår inte meningen bakom orden. Detta leder till missförstånd och konflikter, även om vi försöker lyssna på varandra och den goda viljan finns där. Zimsen arbetar ur ett socialpsykologiskt synsätt (Zimsen 2002).

5.2 Konflikter, bråk och gräl

Enligt Maltén ser många människor konflikter som något väldigt obehagligt och väljer ofta att undvika dem eller helt enkelt förtränga dem. Om oförenlighetsprocessen fortsätter blir vi medvetna om konflikten, men bedömer den som obetydlig och slätar över problemet. Vi bedömer att problemet kanske inte är värt att ta på allvar, men problemen dyker förr eller senare upp igen och är då förmodligen ännu större och svårare att hantera (Maltén 1998).

Anne-Christine Smith är socionom och arbetar med konflikthantering och medling. Smith menar att det har betydelse vilken människosyn vi har och vilken syn vi har på konflikter, när det är dags för konflikthantering. Begreppet konflikt kan uppfattas väldigt olika beroende på vilka attityder vi har och beroende på vilken inställning vi har till vad som är en konflikt. Vidare skriver Smith att när vi hanterar en konflikt bör vi utgå ifrån oss själva, vad vi själva anser vara en konflikt och vilka känslor vi associerar till konflikten. Känslor är det som gör konflikter viktiga och förhoppningsvis intressanta för oss människor (Smith 2001).

Psykoanalytikern Tomas Böhm skriver att ordet gräl har en provocerande tvetydighet. Det kan uppfattas som något oerhört irriterande, påfrestande och tjatigt samtidigt som det kan upplevas som något nödvändigt som vi måste gå igenom för att kunna komma vidare. Att gräla är två personers sätt att uttrycka en konflikt med hjälp av verbala aggressiva attacker. Böhm jämför gräl med en medicin som smakar illa men som gör gott, så länge man inte feldoserar ”medicinen”, då kan den göra mer skada än nytta. Vanligt är att vi överdoserar ”medicinen” vid gräl, vi släpper på det aggressiva trycket och drar på för mycket. För många människor finns det absolut inget positivt med att gräla, medan andra människor ser det som nödvändig öppning och utveckling. Vidare skriver Böhm att de flesta vet att gräl är nödvändiga för att kunna belysa motsättningar, stå upp för sina åsikter och sätta ord på sina konflikter. Det kan dock vara svårt att omsätta den vetskapen till verkligt handlande. Detta återspeglas i vad som ofta sägs när folk skiljer sig menar Böhm. Vid dessa tillfällen brukar folk säga saker som ”men de grälade ju aldrig” för att sedan fortsätta ”men det blir nog ganska instängt om man aldrig grälar” (Böhm 2006).

Enligt Wrangsjö kommer ofta den verkliga sakfrågan till grälet i skymundan ganska fort vid ett gräl. Vanliga sakfrågor som ligger till grund för gräl är makt, kontroll, intimitetsfrågor, trohet, pengar, barnuppfostran, missbruk och relation till ursprungsfamiljen. Dessa frågor kan behöva tas upp, men bör resoneras om varsamt och vid väl valda tillfällen. Det finns oerhört många ömma punkter att sätta in som attacker när väl grälet börjat exempelvis otillräcklig social kompetens, förnekad missbruk, sexuella problem, partnerns barn sen tidigare förhållanden och oönskad likhet med föräldrar. Vidare skriver Wrangsjö att det kan finnas två olika nivåer av gräl. På den ena nivån försöker parterna fortfarande nå varandra även om det är resultatlöst och på den andra nivån vill parterna bara gräla varandra ut ur dörren (Wrangsjö 2004).

John Gottman är professor i psykologi och menar att det finns två huvudtyper av konflikter, konflikter av tillfällig natur och konflikter av grundläggande natur. Konflikter av tillfällig natur går ofta ganska lätt att lösa speciellt om båda parter får komma till tals. Merparten av konflikterna handlar dock om konflikter av grundläggande natur och dessa konflikter handlar ofta om väldigt typiska saker i en relation som det kan bli bråk om till exempel hushållssysslor, intimitet, religion och barnuppfostran. Dessa konflikter går sällan att lösa, lösningen är helt enkelt att lära sig att leva med dessa bestående motsättningar och finna strategier som gör att problemen håller sig inom rimliga gränser. Vidare skriver Gottman att

det är viktigt att tackla dessa konflikter med humorn i behåll och acceptera den andres åsikt. I en instabil relation kommer svårlösliga konflikter att ta död på kärleken. Om inte paret tar itu med sina konflikter kommer de att hamna i en hopplös prestigekamp där båda parter drar sina argument om och om igen utan att komma någon vart. Båda två kommer att känna sig mer och mer övergivna och ensamma, vilket kan leda till att de ömma känslorna kan försvinna. Förmodligen kommer båda parterna att känna sig mer och mer fångade i sina försvarspositioner och konflikterna kommer att börja tära allt mer fysiskt på deras hälsa. De gör sitt bästa för att undvika det känsliga området, vilket leder till att de distanserar sig från varandra vilket på sikt kan leda till dödsstöten för deras relation (Gottman 1999).

Enligt Giddens (1999) är spänningar och prövningar en del av relationen, och själva gräset är inte ett hot mot relationen i sig. Det är när bara en av parterna får komma till tals och om den andre börjar känna missnöje som det kan bli problem i parrelationen.

5.3 En gemensam grundsyn

Gottman menar att individer i en parrelation får en bättre sammanhållning i sin relation om de har en gemensam grundsyn. Med detta menar Gottman att människor i relationer inte ska glömma bort varandra i sina parrelationer. Det vill säga de ska utgå från att de lever tillsammans även om de har egna vänner, fritidsintressen och karriärer. Vidare skriver Gottman att det är viktigt att utveckla en gemensam inre värld med gemensamma ritualer. Genom att tillsammans utforska respektive roller och de livsmål som binder paret samman vinner de fördjupad insikt om vad det innebär att tillhöra en familj. Dock menar Gottman att det är möjligt att hålla liv i en relation utan att ha en gemensam grundsyn så länge båda parterna respekterar varandras olika drömmar och accepterar att drömmarna ser olika ut. Det går aldrig att tvinga människor att tycka likadant eller ändra sina livsmål men det är viktigt att vara öppna för varandras synpunkter. Då kommer förmodligen parets grundläggande värderingar att närma sig varandra på ett naturligt sätt (Gottman 1999). Gottmans tankar om att ha en gemensam grundsyn påminner till viss del om Giddens (1999) teori kring *den rena relationen*.

5.4 Roller

Lundsbye et al. skriver att Shakespeare menar att hela världen är som en stor scen, där vi människor bara är aktörer som spelar de roller vi tilldelats. Det är uppenbart att vi människor

inte kan undgå att spela roller. Rollen vi har definieras av de förväntningar vi möter och har på oss själva, och hur väl vi spelar rollen beror på överensstämmelsen mellan krav och beteende. För att lyckas i sin roll måste individen ibland ändra sitt beteende eller omgivningens krav, beroende på vilka krav omgivningen ställer. I en relation finns det olika roller som uppnås genom ett samspel mellan individens och partners agerande. Exempel på sådana roller är ”fixaren” och ”polisen”. Rollkonflikter kan uppstå när en roll inte är klart definierad. Det vill säga om ena parten anser att det innebär en sak att vara ”polisen”, kanske andra parten anser att det är en helt annan sak att inneha den rollen. För att kunna utveckla och förändra roller i en relation, måste individerna kämpa och det kommer att vara en kamp för båda parterna. I en väl fungerande parrelation är det viktigt att individerna klargör vilka roller parterna har samt vilka förväntningar det finns på olika roller. Det är dessutom av stor relevans att individerna i en parrelation undersöker huruvida de trivs med de roller de innehar eller om parterna vill ha en förändring av situationen (Lundsby et al. 2000).

5.5 Tillit och svartsjuka

Enligt Böhm är det av stor betydelse om tilliten blivit störd tidigt i våra liv. Är så fallet blir det svårare som vuxen att känna tillit. Har vi däremot tidigt lärt oss att våga känna tillit återkommer det även i vuxen ålder. Vi har då goda förutsättningar att våga tro på enkla förklaringar om exempelvis partnern inte ringt eller om partnern är försenad. Böhm menar att den egna inre tilliten kommer att bestämma graden av utvecklat förtroende till en annan människa (Böhm 2006). Även Giddens (1999) talar om vikten av tillit sin teori, han betonar vikten av att ha psykisk intimitet och av att i en relation kunna anförtro varandra saker.

Böhm menar att den normala svartsjukan går in i den nödvändiga spänning mellan säkerhet och fara som finns i ett förhållande. Den berör den bild av tvåsamhet som är byggd på tillit och engagemang som skapades av båda parterna. Det finns alltid en risk att förlora sin partner samtidigt som det inte är möjligt om det inte finns förstörande grunder. Ofta är vi rädda för att förlora vår partner utan grund och det är detta som understryker värdet för den andre. Den normala svartsjukan är en lagom blandning av just rädslan att förlora sin partner och att vi har en uppmärksamhet för faror för förhållandet (Böhm 2006).

5.6 Fysisk kontakt och passion

Enligt Malou von Sivers och Lennart Lindgren är passion något de allra flesta drömmer om. I filmer, romaner och dikter har passionen beskrivits och blivit förhärligad. Den klassiska bilden av passion finns troligen inom alla människor. De flesta människor längtar efter att vara passionerad och förälskad medan det för andra kan kännas skrämmande. Passion handlar om att våga släppa taget och ge sig hän känslomässigt utan att veta vart det bär av. Typiskt för två människor som är förälskade är att de är väldigt upptagna av varandra. Passion är enligt von Sivers och Lindgren ett tillstånd som ger en extremt stark upplevelse. För två människor som är passionerade innebär det att det kan vara jobbigt att vara ifrån varandra även om det bara är en kort stund. Det ger en känsla av att vara halv. Känslan av passion håller ofta i sig några veckor eller månader, ibland längre. Ibland kommer inte passionen direkt i ett förhållande, det kan helt enkelt ta ett tag innan den blommar upp. Von Sivers är en välkänd tv-journalist och Lindgren arbetar som psykolog och har arbetat med parrelationer i 25 år (von Sivers & Lindgren 2006).

Enligt psykiatrikern John W Jacobs brukar de flesta par ha en tillfredställande fysisk kontakt i början av förhållandet då passionen fortfarande är stark. Med tiden kan dock en viss distans infinna sig. Detta beror delvis på att de fysiska olikheterna ofta blivit mer uppenbara, men även en oförmåga att hantera konflikter kan ligga bakom distansen. En dold förbittring kan ge hämningar och leda till ett avsvannat intresse för fysisk kontakt. Om ett par har tappat lusten för fysisk kontakt beror det med stor sannolikhet på att relationen drivits in i en negativ spiral. Att arbeta med kommunikationen, förbättra stämningen och komma varandra närmare brukar öka lusten för fysisk kontakt. Många relationer får problem därför att kamratliga känslor som beundran och uppskattning inte förknippas med fysisk kontakt (Jacobs 2004).

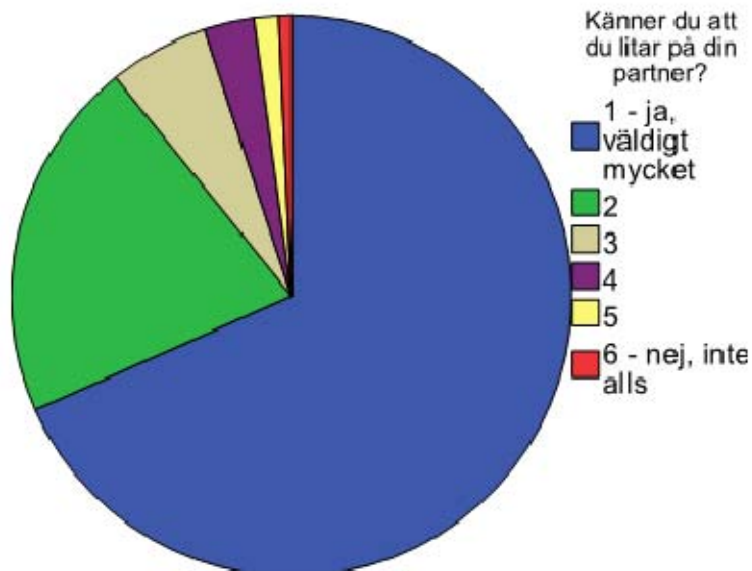
6. Analys

I detta kapitel kommer vi att presentera vårt resultat av enkätundersökningen samt analysera svaren i förhållande till Giddens teorier och tankar om bland annat *den rena relationen*. Vidare analyserar vi även vårt insamlade material i förhållande till delar av den forskning vi redovisat tidigare.

6.1 Tillit och kommunikation

Enligt Giddens (1995) är det viktigt att kunna visa sina känslor för sin partner och det bör finnas en ömsesidig tillit mellan parterna i en relation. Giddens (1994) menar att parterna i en relation måste anstränga sig för att vinna den andres förtroende då det är viktigt att båda litar på vad den andre säger och gör.

Respondenterna i vår undersökning verkar ha god tillit då nästan 70 % har svarat att de litar väldigt mycket på sin partner, se figur till höger. Av de övriga känner cirka 20 % att de har en så pass god tillit att de kunde kryssa i alternativet 2 på skalan över tillit. Detta innebär att cirka 90 % har en relativt god tillit till sin partner.



På frågan om respondenterna känner att de kan anförtro sig till sin partner – har nästan 60 % svarat att de känner att de kan anförtro nästan vad som helst, se korstabellen nedan.

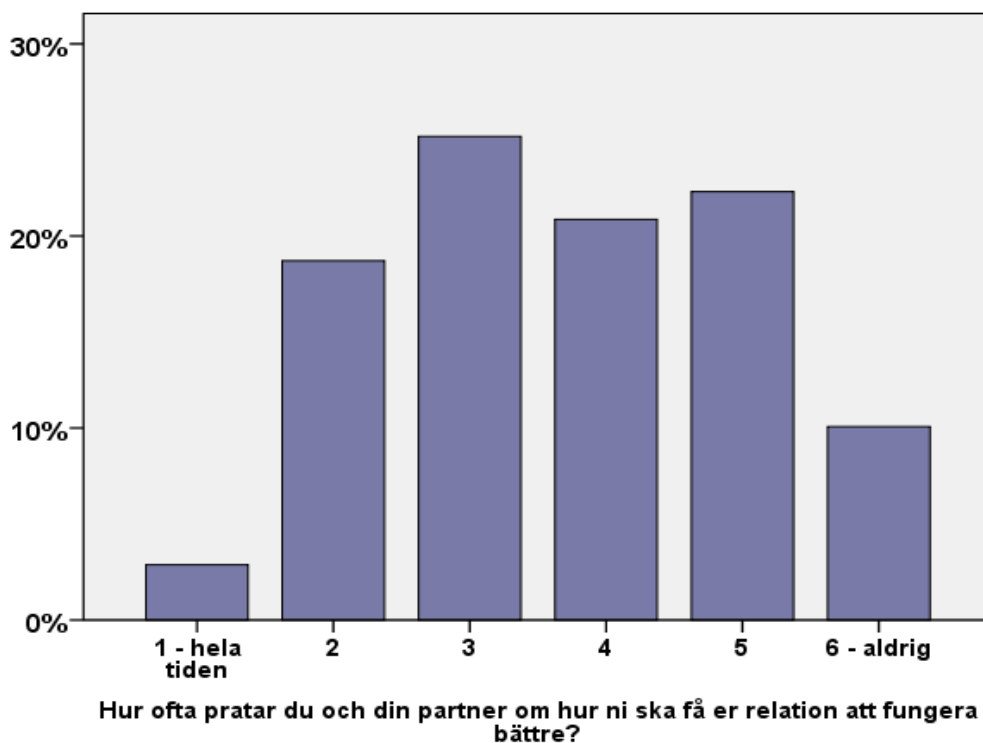
			Känner du att du kan anförtro dig åt din partner?						Totalt
			1 - ja, om vad som helst	2	3	4	5	6 - nej, inte alls	
Känner du att du litar på din partner?	1 - ja, väldigt mycket	antal	72	19	3	1	0	0	95
		%	51,8%	13,7%	2,2%	,7%	,0%	,0%	68,3%
	2	antal	9	17	3	0	0	0	29
		%	6,5%	12,2%	2,2%	,0%	,0%	,0%	20,9%
	3	antal	0	4	3	1	0	0	8
		%	,0%	2,9%	2,2%	,7%	,0%	,0%	5,8%
	4	antal	0	1	1	1	0	1	4
	%	,0%	,7%	,7%	,7%	,0%	,7%	2,9%	
	5	antal	0	0	1	0	1	0	2
	%	,0%	,0%	,7%	,0%	,7%	,0%	1,4%	
	6 - nej, inte alls	antal	0	0	0	0	0	1	1
	%	,0%	,0%	,0%	,0%	,0%	,7%	,7%	
Totalt		antal	81	41	11	3	1	2	139
		%	58,3%	29,5%	7,9%	2,2%	,7%	1,4%	100,0%

Vidare har nästan 30 % angett 2 på skalan vad det gäller att anförtro sin partner. Endast cirka 10 % av respondenterna har kryssat i svarsalternativen 4, 5 eller 6 på skalan, de har då en något mer negativ syn på hur stor del de anser sig kunna anförtro sig åt sin partner. Efter vad

vi kan utläsa av korstabellen på föregående sida har de flesta respondenter av dem som känner tillit till sin partner också känslan av att de kan anförtro sig åt sin partner, 51,8 %.

Enkäten innehöll även frågan om respondenten anser att deras partner lyssnar på honom/henne. Här har majoriteten, cirka 48 %, kryssat i 2 på skalan av svarsalternativ, där 1 betyder att partnern alltid lyssnar. Med andra ord verkar respondenterna känna att deras partner lyssnar när de pratar med honom eller henne. Dessa resultat visar att faktorer, som till exempel tillit, anförtroende samt vikten av att lyssna på sin partner, verkar vara av stor vikt för de flesta av våra respondenter. Tillsynes överrensstämmer respondenterna tankar om dessa faktorer med Giddens (1999) grundelement i *den rena relationen*.

Giddens (1999) beskriver i sin teori kring *den rena relationen* hur viktigt det är att individer i en parrelation i bland stannar upp och frågar sig själv "Är allt som det ska?". Det är viktigt att båda individerna reflekterar och funderar över situationen. I enkäten ställde vi en fråga till respondenterna kring detta. Vi har frågat hur ofta de pratar om hur de ska få parrelationen att fungera bättre. Svaren fördelar sig relativt jämt över de olika svarsalternativen på den här frågan, dock var det något fler respondenter som fyllt i 3 på skalan, se figur nedan.

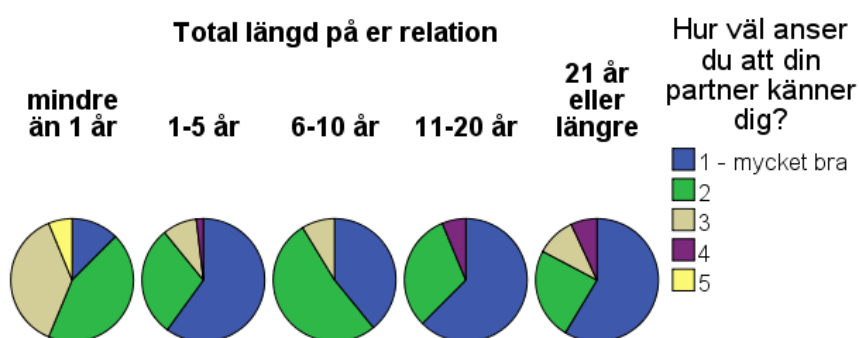


Det är få av respondenterna som pratar om sin relation hela tiden samt endast cirka 10 % som aldrig talar om hur situationen ser ut. Vi tolkar resultatet som att många respondenter lite "då

och då” samtalar om hur de ska få sin parrelation att fungera bättre – vilket är ungefär vad Giddens förespråkar för att kontinuerligt bibehålla reflexiviteten i en *ren relation*.

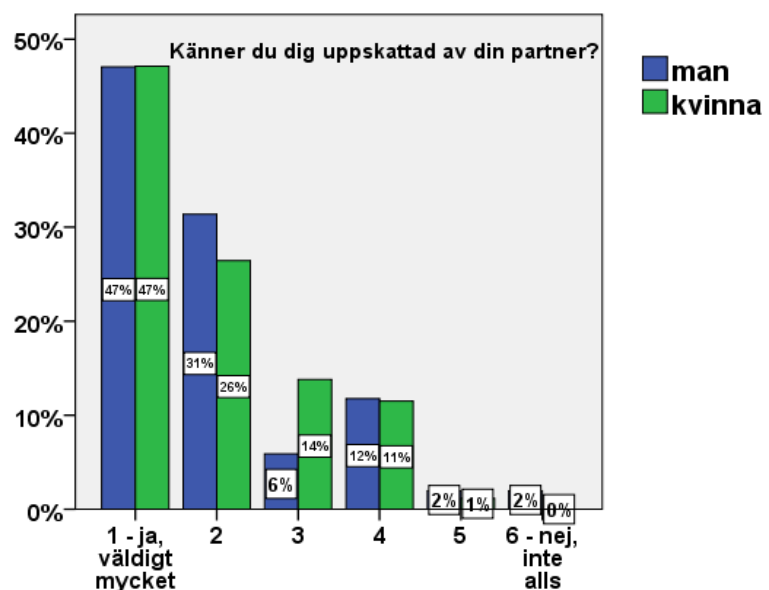
6.2 Uppskattning, trohet och respekt

Som tidigare nämnts anser Giddens att intimitet är av stor relevans i en *ren relation*. Vidare poängterar Giddens att intimitet inte enbart handlar om fysisk närhet. Även psykisk närhet är, enligt Giddens, ett viktigt grundelement i en välfungerande relation. Faktorer som till exempel uppskattning, trohet och respekt spelar därför stor roll mellan individerna i en parrelation (Giddens 1999). Majoriteten av alla respondenter, oavsett kön, ålder eller längd på relation,



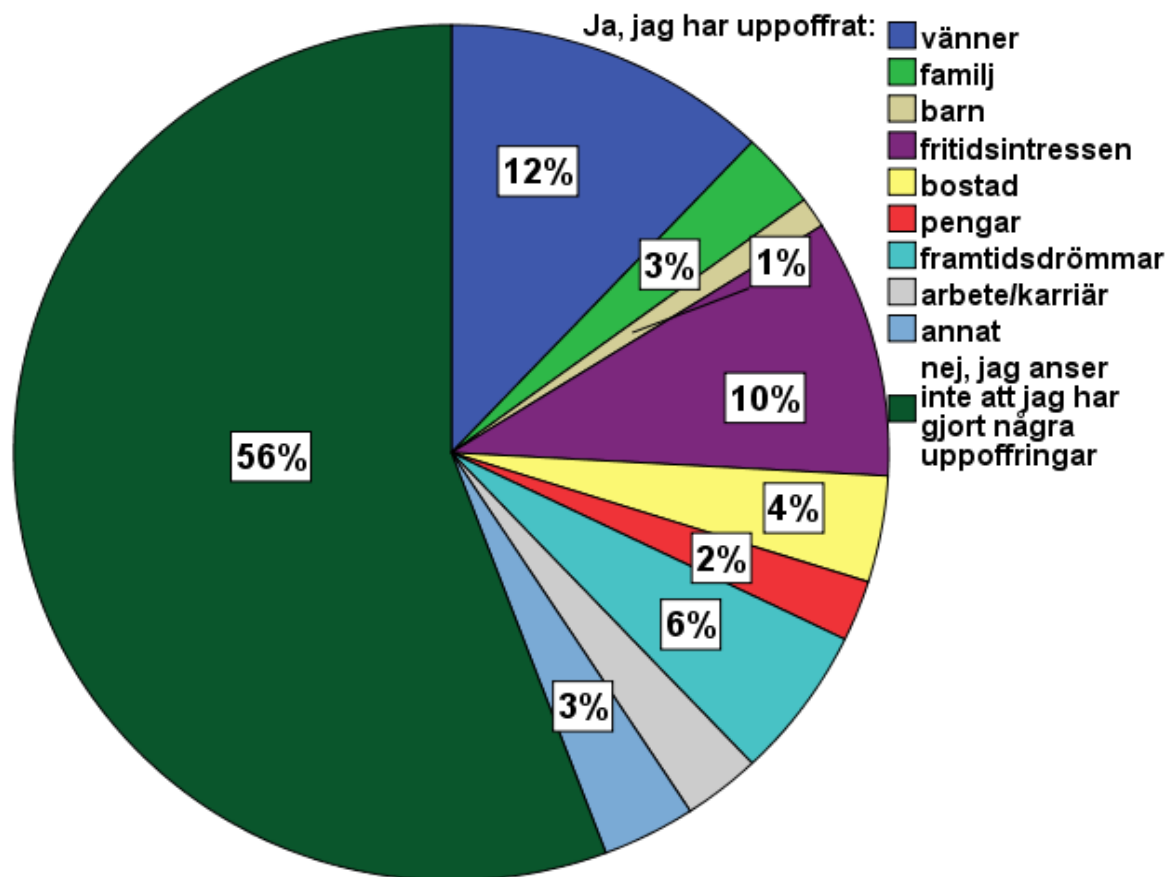
gäller hur väl individen anser sig själv känna sin partner. 90 % av respondenterna har en positiv syn på huruvida de anser sig kunna vara sig själva med sin partner eller inte. Cirka 90 % anser att deras partner respekterar dem relativt mycket och har svarat alternativ 1, 2 eller 3 på skalan. Samma förhållande gäller för hur väl respondenten anser att de själva respekterar sin partner.

Nästan 50 % av alla män och kvinnor i vår undersökning anser att deras partner uppskattar dem väldigt mycket, se figur till höger. Betydelsen av trohet visar sig vara väl förankrad bland våra respondenter. Hela 97 % av dem anser att trohet är viktigt i en parrelation.



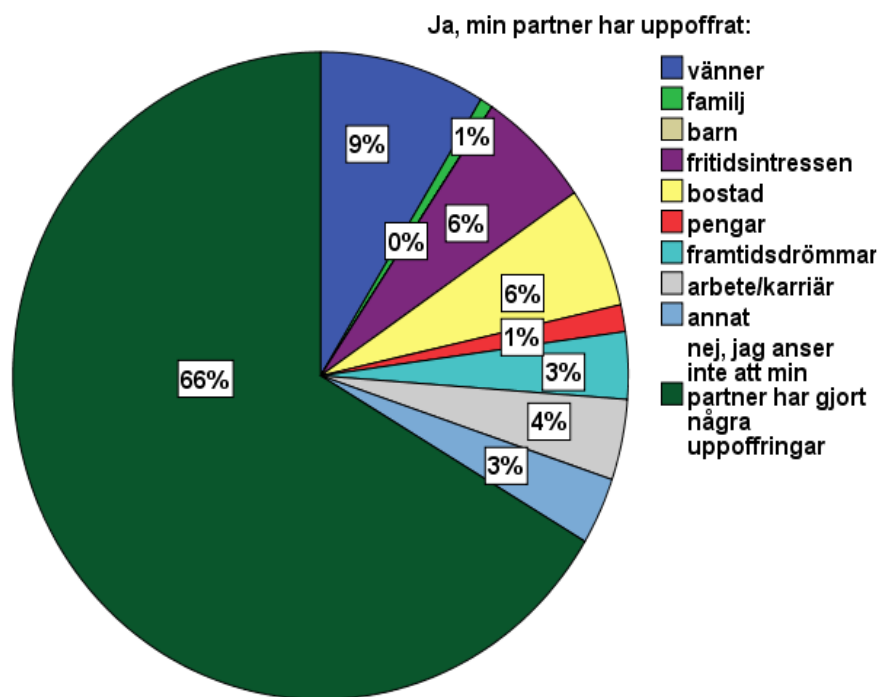
6.3 Förpliktelse

Ytterligare ett viktigt grundelement i Giddens teori om *den rena relationen* är begreppet ”förpliktelse”. Det är enligt Giddens av stor vikt i en relation att ”ge och ta”, med andra ord att båda individerna gör lika stora uppoffringar för att få relationen att fungera. På detta vis är individerna förpliktigade gentemot varandra (Giddens 1999). På frågan om individen anser att han eller hon har gjort några uppoffringar för att få relationen att fungera bättre anser mer än hälften av respondenterna, 56 %, att de inte har gjort några uppoffringar för att få relationen att fungera bättre, se figur nedan.



De största uppoffringarna respondenterna anser att de har gjort handlar om att ge upp kontakt med vänner samt fritidsintressen, se figur ovan. Resultatet är i stort sett det samma oavsett kön, ålder eller längd på relationen. Respondenterna har haft möjlighet att skriva in egna svarsalternativ på denna fråga. Bland dessa övriga svar har flertalet respondenter angett att de har uppoffrat i sin relation är användandet av alkohol samt den tid som de tidigare haft för sig själv. Med svarsalternativet ”familj” åsyftar vi uppoffrandet av kontakt med den egna familjen som exempelvis föräldrar samt syskon.

66 % av alla respondenter anser att deras partner inte har gjort några uppoffringar för att få relationen att fungera bättre, se figur till höger. Även på denna fråga hamnar uppoffrandet av vänner samt fritidsintressen högt bland



svarsalternativen. Undersökningen visar därmed att majoriteten av respondenterna anser att både de själva och deras partner inte har gjort några uppoffringar. Detta visar med andra ord att våra respondenter har en relativt liknande grad av "förpliktelse" gentemot varandra.

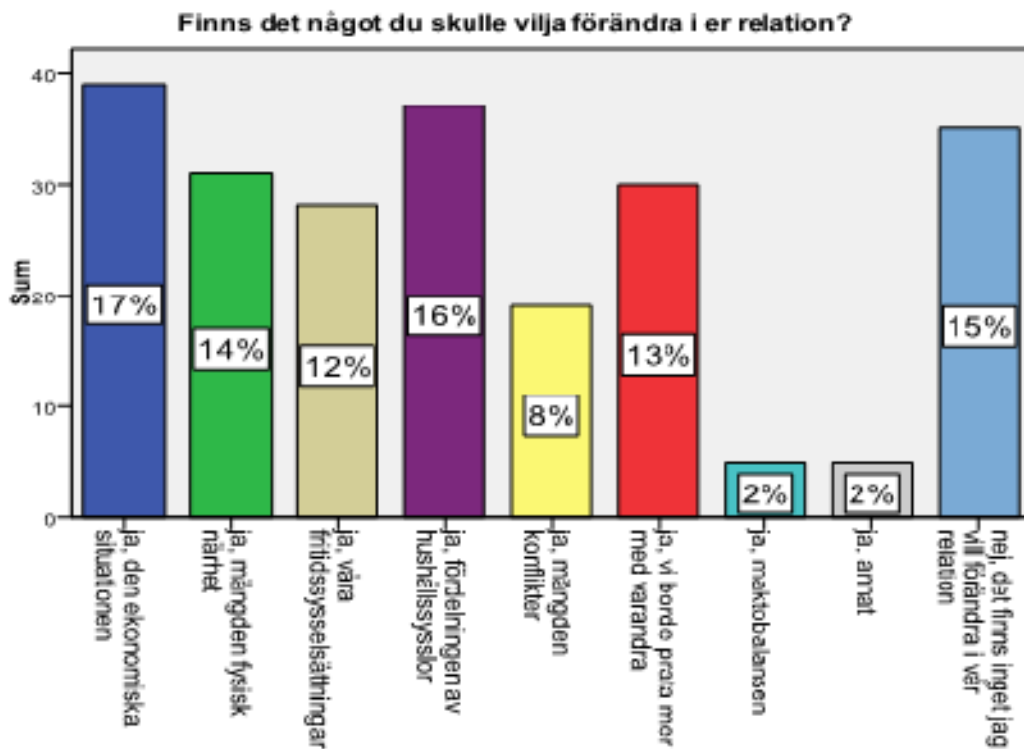
Då mindre än hälften av respondenterna anser att de har gjort några uppoffringar är det troligt att anta att samma förhållande skall visa sig vid frågan om det finns något som individen skulle vilja förändra i parrelationen. I nedanstående korstabell kan relationen vad individen anser behöver förbättras i relationen i förhållande till om individen anser sig ha gjort några

		Finns det något du skulle vilja förändra i er relation?		Total
		ja	nej	
Anser sig ha gjort uppoffringar för att få relationen att fungera bättre:	Count	36	4	40
	% of Total	26,3%	2,9%	29,2%
Anser sig INTE ha gjort några uppoffringar för att få relationen att fungera bättre:	Count	67	30	97
	% of Total	48,9%	21,9%	70,8%
Total	Count	103	34	137
	% of Total	75,2%	24,8%	100,0%

uppoffringar eller inte urskiljas. Intressant att notera är att cirka 50 % av respondenterna medger att de inte har gjort några

uppoffringar i parrelationen samt att de samtidigt anser att han eller hon har önskemål om förändringar i relationen. Vidare anser majoriteten, 75 %, av respondenterna att det finns något de vill förändra i relationen.

Undersökningen visar en jämn fördelning mellan vad individerna önskade förändra i relationen, se figur nedan. Respondenterna hade i denna fråga möjlighet att kryssa i flera svarsalternativ. Faktorer som kön, ålder, längd på relation samt boendeförhållande visade inte på någon märkbar skillnad. Intressant att notera är att ytterst få av individerna i undersökningen känner att de behöver förändra maktbalansen i förhållandet. Detta kan eventuellt vara en indikator på den ökade jämställdheten inom den privata sfären som Giddens (1999) anser är viktigt i en *ren relation*.

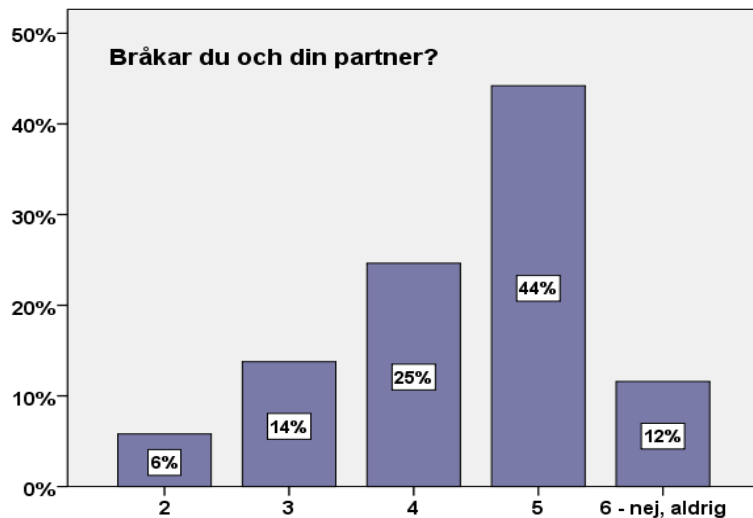


6.4 Konflikter

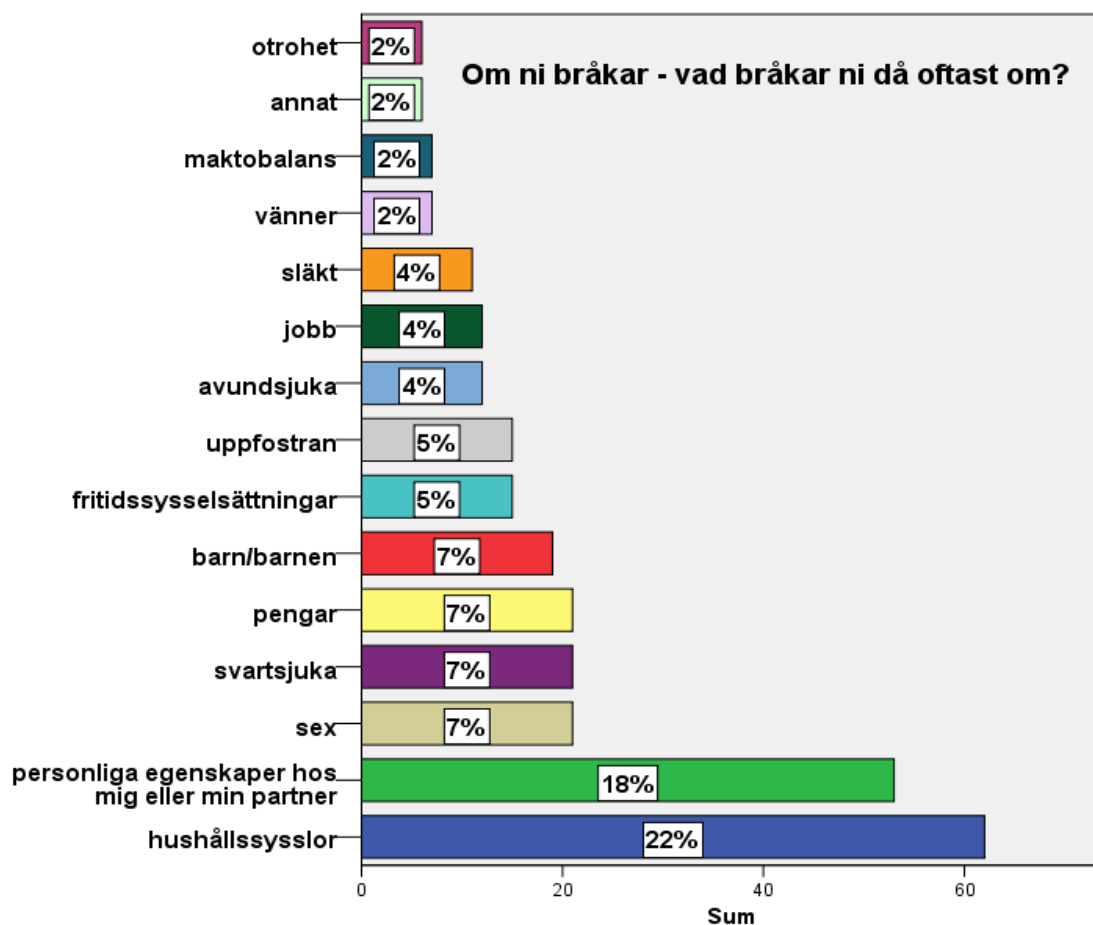
Giddens menar att alla människor i långvariga parrelationer upplever både provningar och spänningar. Dessa gräl är i sig inte ett hot mot relationen, men det är viktigt att en relation är tillfredställande för båda parterna. Det finns annars en risk att en part missnöjd och irriterad, vilket kan leda till gräl (Giddens 1999).

Vi vill i vår enkätundersökning få en bild av hur respondenterna har det med konflikter i sina relationer. De flesta respondenter har angivit att de bråkar relativt sällan. 45 % av respondenterna har angett 5 på skalan vid frågan om ”Du och din partner bråkar” där 6 på skalan innebär att respondenten aldrig är i konflikt med sin partner, se figur överst på nästa sida.

Intressant att notera i stapeldiagrammet till höger är att inte någon av de 139 respondenterna angett 1 på skalan som svarsalternativ – att han eller hon alltid är i konflikt med sin partner. Detta svarsalternativ redovisas därför inte i diagrammet.

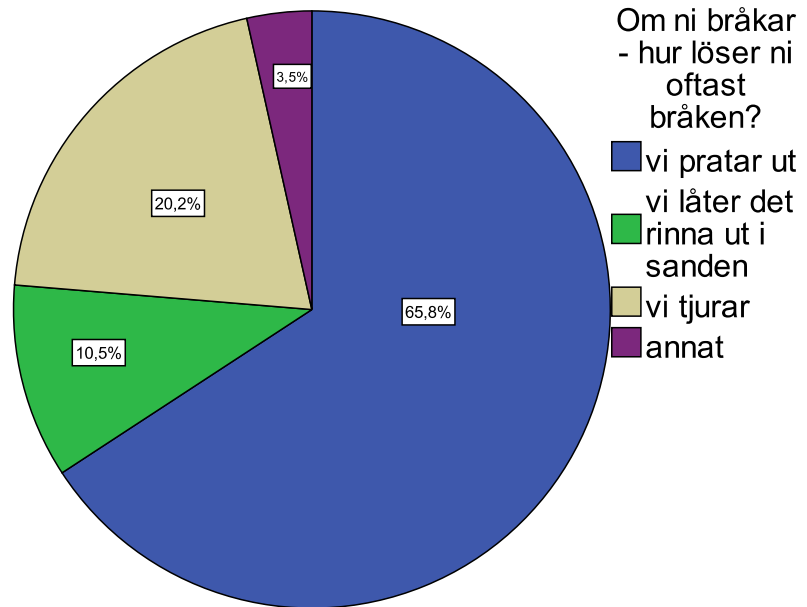


Som en följdfråga till hur ofta respondenterna bråkar undrar vi vad deras konflikter handlar om. Respondenterna har markerat ett fritt antal av de femton svarsalternativ som finns och många respondenter har fyllt i flera av alternativen, se figur nedan. Figuren visar att de mest frekventa svarsalternativen är konflikter som handlar om hushållssysslor samt personliga egenskaper hos respondenten själv eller hos dess partner. Bland de övriga svarsalternativen är det en betydligt jämnare fördelning.



Vidare undrade vi om respondenterna löser sina konflikter och i så fall hur de gör. Mer än 90 % av respondenterna har angivit att de löser bråken. Av de alternativ som respondenterna fick välja på angav mer än hälften av respondenterna att de pratar ut för att lösa sina bråk och cirka 20 % av dem angav att de tjurar som lösning på konflikterna, se figur nedan. Som svarsalternativ finns även att respondenten och partnern väljer att slåss om saken men det alternativet har ingen respondent fyllt i. Däremot har några respondenter markerat

svarsalternativet ”annat” och angett andra sätt att lösa sina konflikter på som exempelvis att de skriker på varandra eller tar en paus i grälet för att sedan låta konflikten lugna ner sig. Intressant att notera är att cirka 10 % av våra respondenter har svarat att de löser sina bråk genom att låta det rinna ut i sanden, vilket kan anses vara en diskutabel konfliktlösningsteknik.



Nästa följdfråga till respondenterna var om konflikterna leder till någon förändring. Nästan 70 % av våra respondenter anger att konflikterna leder till positiv förändring, medan cirka 30 % anger att konflikterna inte leder till någon förändring alls. Endast ett fåtal respondenter har svarat att konflikterna innebär negativa förändringar. Böhm (2006) menar att det för en del individer inte finns något positivt med att gräla men att det för andra individer innebär en utveckling och öppning i parrelationen. Det sistnämnda är något som de flesta av respondenterna i vår undersökning verkar uppleva. Därefter följde frågan vem som enligt respondenterna startar konflikterna i parrelationen. Nästan 60 % av respondenterna har svarat att båda två startar konflikter, cirka 30 % anser att de själva startar konflikterna och övriga respondenter anser att det är deras partner som startar konflikterna.

6.5 Romantik, passion och fysisk närhet

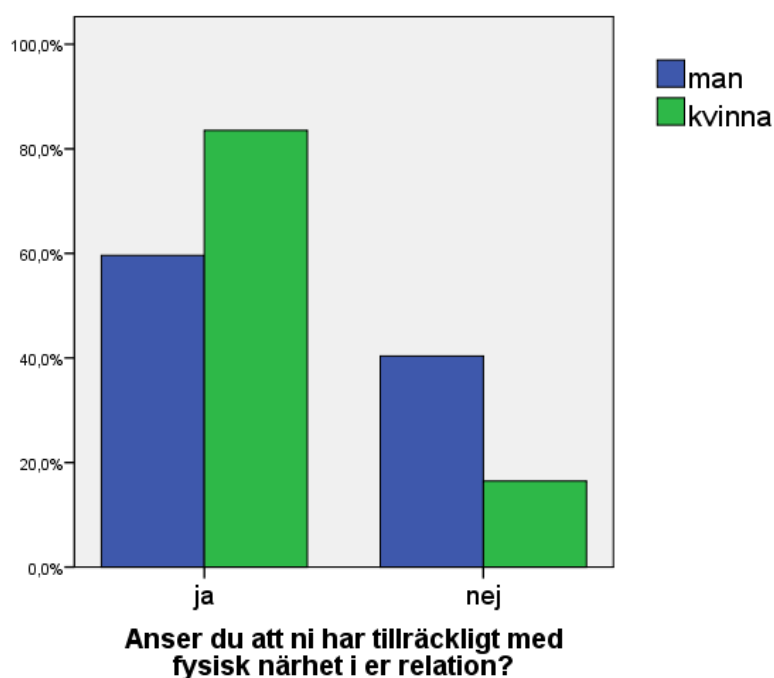
Giddens menar att romantik, passion samt fysisk närhet förr i tiden inte spelade särskilt stor roll i valet av partner. Yttre faktorer som till exempel traditioner, social status samt ekonomi stod i fokus i val av livskamrat (Andersen & Kaspersen 1999). Vidare menar Giddens att vi nuförtiden omges av en mängd olika val och känslor att ta hänsyn till vid val av partner – val som ingen annan gör åt oss. Ett fenomen Giddens benämner som social reflexivitet. På grund av detta, anser Giddens (2007), spelar den sexuella intimiteten som till exempel passion och romantik större roll i en parrelation. Vikten av romantik, passion och fysisk närhet är tydlig i vår undersökning. 92 % av respondenterna anser att det är viktigt med romantik i en parrelation. På en skala från 1 till 6, där 1 stod för svaret ”ja, romantik är mycket viktigt i en relation”, är det endast 8 % som svarar alternativt 4, 5 eller 6 på skalan. Undersökningen visar även att majoriteten av alla respondenter anser sig själva ha relativt mycket romantik i sin nuvarande parrelation, även om endast cirka 14 % av respondenterna anser att de har ”väldigt mycket” romantik i sin relation, se figur nedan.

		Total längd på er relation?					Total
		mindre än 1 år	1-5 år	6-10 år	11-20 år	21 år eller längre	
Anser du att ni har romantik i er relation?	1 - ja, väldigt mycket	4 25,0%	9 16,4%	4 17,4%	0 ,0%	3 10,3%	20 14,4%
	2	5 31,3%	18 32,7%	9 39,1%	3 18,8%	7 24,1%	42 30,2%
	3	5 31,3%	23 41,8%	8 34,8%	7 43,8%	11 37,9%	54 38,8%
	4	1 6,3%	4 7,3%	1 4,3%	4 25,0%	2 6,9%	12 8,6%
	5	1 6,3%	1 1,8%	1 4,3%	0 ,0%	2 6,9%	5 3,6%
	6 - nej, inte alls	0 ,0%	0 ,0%	0 ,0%	2 12,5%	4 13,8%	6 4,3%
	Total	16 100,0%	55 100,0%	23 100,0%	16 100,0%	29 100,0%	139 100,0%

Giddens anser vidare att utvecklingen av den plastiska sexualiteten har lett till att sexualiteten blivit allt viktigare. Genom att sexualiteten har frikopplats från fortplantningskravet har individen allt större makt att bestämma med vem, hur mycket samt när han eller hon skall ha sex eller vara fysiskt nära en annan individ (Giddens 2007). Enligt Jacobs är mängden fysisk kontakt oftast störst i början av en parrelation. Detta beror, enligt Jacobs, på att passionen är som starkast i de första faserna av en relation. Med tiden kan passionen bland annat avta på grund av dålig kommunikation samt oförmåga att hantera konflikter som i sin tur eventuellt kan leda till ett avsvannat intresse för fysisk kontakt för antingen en eller båda parterna i en relation (Jacobs 2004). Enligt Giddens är intimitet ett grundelement i en så kallad *ren relation*

och ett väsentligt villkor i varje form av långvarig stabilitet mellan parterna i en relation. Giddens poängterar dock att intimitet inte enbart betyder sexuell intimitet. Med intimitet menar Giddens det faktum att båda parter skall öppna upp sig för varandra och förpliktiga sig gentemot den andra individen. Dock anser Giddens att fysisk närhet och sexualitet mellan parterna i en relation förstärker och snabbar på intimitetsprocessen vilket i sin tur stärker relationen mellan parterna (Giddens 1999). Giddens tes om vikten av intimitet påvisas även i vår undersökning. På frågan ”Hur viktigt är det för dig att känna passion i ett förhållande?” svarade 95 % av respondenterna att det är viktigt med passion i en parrelation. Åsikten om vikten av passion i en parrelation var densamma oavsett faktorer som till exempel kön, längd på relationen eller boendeförhållandet. 94 % av respondenterna anser att det är väldigt viktigt, svarsalternativen ett och två på skalan, med fysisk närhet i en parrelation.

På frågan huruvida individen är nöjd med mängden fysisk närhet i den nuvarande parrelationen är 25 % missnöjda med hur situationen är medan 75 % är relativt nöjda med



situationen.

Undersökningen visar även att bland dem som är nöjda med mängden fysisk närhet i relationen är cirka 70 % kvinnor, se figur till vänster. Bland dem som anser att det inte finns tillräckligt med fysisk närhet i relationen är 60 % män.

På frågan vad individen får ut av parrelationen svarar 80 % av respondenterna att de bland annat får ut fysisk närhet. Andersen och Kaspersen skriver om förändringen från det att ett äktenskap var oupplösligt till hur det ser ut nuförtiden då skilsmässor är en allmänt accepterad process. Denna process har möjliggjorts bland annat på grund av den ökade jämställdheten som ägt rum mellan kvinnor och män. En jämlikhet som även har ökat på det sexuella planet (Andersen & Kaspersen 1999, Giddens 2007). Denna förändring anser Giddens är ytterligare

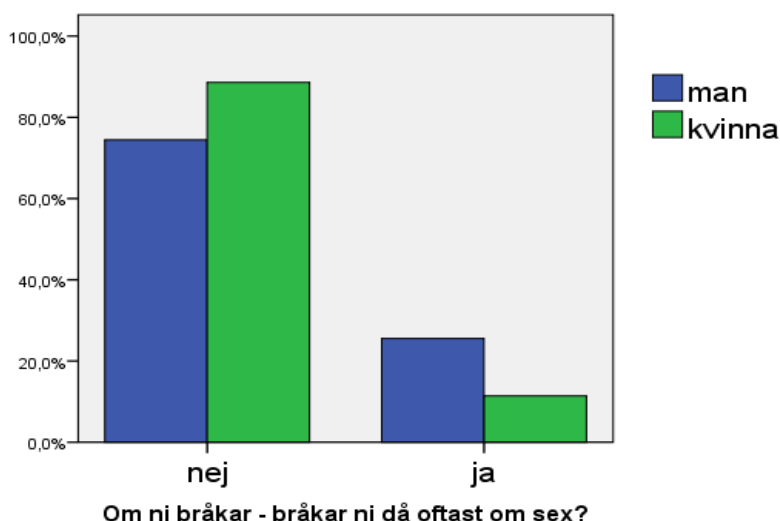
en viktig förändring att ta i beaktande när det handlar om vad en individ vill ha och kan tänkas nöja sig med för att stanna kvar i en parrelation (Giddens 1995). Våra respondenters tankar om vikten av romantik, passion samt fysisk närhet överrensstämmer med Giddens tankar om intimitet. De flesta av respondenterna anser det vara viktigt med dessa beståndsdelar i ett förhållande även om de kanske inte är helt nöjda med hur situationen ser ut just nu. Undersökningen, se figur ovan, visar att cirka 40 % av männen anser att de inte har tillräckligt med fysisk närhet i sin relation och samma siffra för kvinnor är cirka 18 %.

Korstabellen nedan visar att bland de respondenter som inte är nöjda med den fysiska närheten i relationen, cirka 26 %, är fördelningen dem emellan jämn oavsett relationens längd.

			Total längd på er relation?					Totalt
			mindre än 1 år	1-5 år	6-10 år	11-20 år	21 år eller längre	
Anser du att ni har tillräckligt med fysisk närhet i er relation?	ja	antal	12	45	16	9	20	102
		%	8,8%	32,8%	11,7%	6,6%	14,6%	74,5%
	nej	antal	4	8	7	7	9	35
		%	2,9%	5,8%	5,1%	5,1%	6,6%	25,5%
Totalt	antal	16	53	23	16	29	137	
	%	11,7%	38,7%	16,8%	11,7%	21,2%	100,0%	

På frågan om vad individernas konflikter handlar om (berörd i kapitel 6.4) svarar cirka 7 % att de bråkar om faktorer som pengar, barn, svartsjuka samt sex. Av de respondenter som svarat att de bland annat bråkar om sex när de oftast bråkar är cirka 25 % män. För kvinnorna är det cirka 10 % som har den åsikten, se figur nedan. Den ökade jämställdheten bland kvinnor och män, som Giddens

nämner, kan eventuellt vara en förklaring till varför individer bråkar om hushållssysslor samt sex. Sådant som förr i tiden togs för givet är numera kantat med val och nya möjligheter – vilket i sin tur leder till

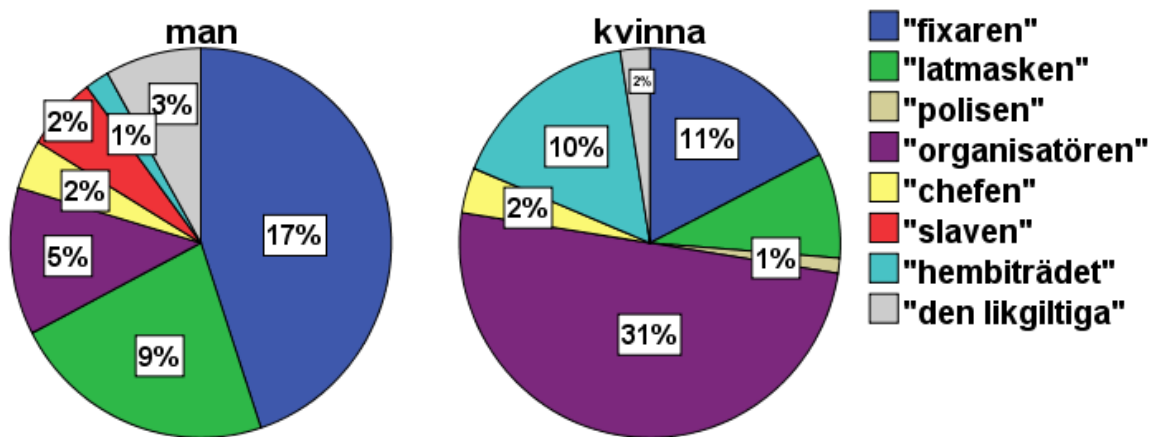


nya konflikter mellan individer i en parrelation. Dessa konflikter har tidigare undvikts bland annat på grund av stereotypa könsroller samt den inskränkta möjligheten till nya kontakter och områden.

6.6 Roller

Giddens menar att i de förmoderna samhället föddes människor in i en identitet beroende på faktorer som släktskap, kön och traditioner. Dessa faktorer ledde även individerna till vilken partner de gifte sig med, och det var oftast föräldrarna som bestämde vilken partner som var lämplig. Parrelationen styrdes av typiska könsrollsmönster där kvinnan skötte hemmet och mannen skötte inkomsterna (Andersen & Kaspersen 1999). Som vi tidigare diskuterat väljer individen idag själv partner och livsstil, enligt Giddens. För att se hur roller i relationer ser ut i dag, fick respondenterna i enkätundersökningen fylla i ett par frågor om roller, se figur nedan.

Vilken "roll" anser du att du mestadels har i er relation?

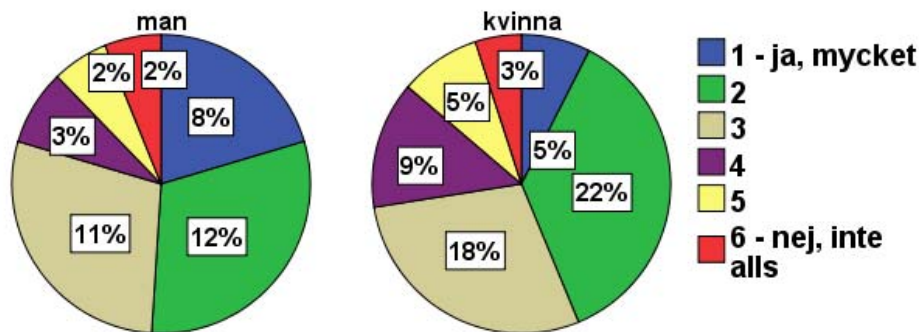


I första frågan fick respondenterna svara på vilken roll de själva tyckte att det hade, se figur ovan. Det kan urskiljas en stor skillnad mellan kvinnor och män. Mer än 30 % av kvinnorna anser sig själva vara "organisatören" i förhållandet. För männens del är "fixaren" den vanligaste rollen, cirka 17 %. Efter vad vi kan utläsa börjar de gamla könsrollsmönster som Giddens talar om att försvinna och nya roller skapas. Denna slutsats drar vi då endast 10 % av kvinnorna anser sig vara hembiträdet, vilket har varit en vanlig roll för kvinnor då hemmet tidigare ansågs vara deras ansvar. På denna fråga skulle respondenterna endast kryssa i ett svarsalternativ, den roll de ansåg att de mestadels har i sin parrelation. På grund av att en del respondenter kryssat i fler än ett svarsalternativ kunde svaret inte användas vilket därmed ledde till ett visst internt bortfall.

Vidare har vi frågat respondenterna om de är nöjda med den rollen de själva anser sig ha. Många respondenter tyckte sig vara någorlunda nöjda med sina roller, se figur överst på nästa sida. Emellertid var cirka 25 % av alla respondenterna relativt missnöjda med den roll de

själva ansåg sig ha i relationen, de har svarat alternativ 4, 5 eller 6 på skalan. Bland dessa 25 % av missnöjda respondenter var det en jämn fördelning mellan de olika rollerna. Resultatet av den här frågan visar att det inte är någon större skillnad mellan män och kvinnor, utan de är ungefär lika nöjda eller missnöjda med sina roller.

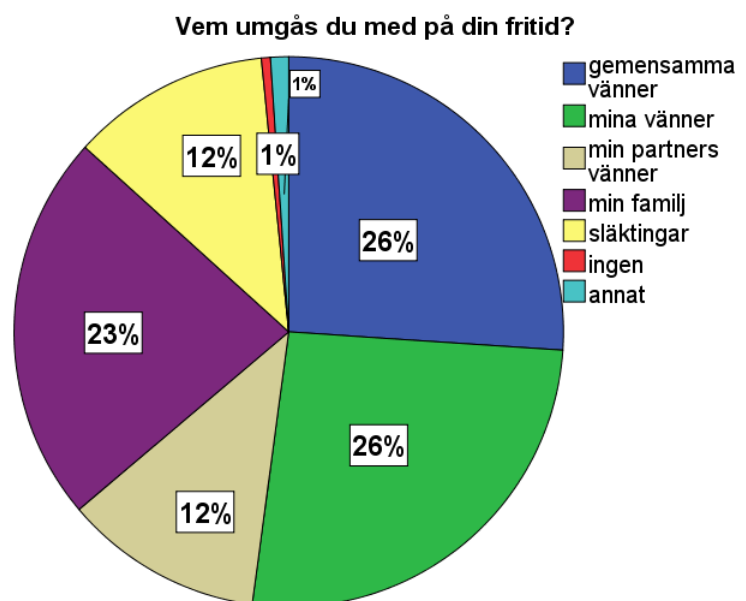
Är du nöjd med den "rollen"?



För att få veta vad respondenterna anser sin partner har för roll frågade vi om detta. Av kvinnorna svarar cirka 30 % att deras partner är "fixaren" i förhållandet och av männen svarar cirka 10 % att deras partner är "organisatören" i förhållandet. Bland männen svar är det större spridning kring rollfördelningen än bland kvinnornas svar. Det är två roller förutom ovan nämnda "fixaren" som är vanligt förekommande bland kvinnornas svar angående partnerns roll och det är "latmasken" med cirka 10 % av svaren och "organisatören" med cirka 6 % av svaren.

6.7 Umgänge

Enligt Giddens (1999) lever vi idag i en värld där det finns många livsstilmöjligheter. Vi bestämmer själva hur vi ska leva våra liv och därmed också vilka vi ska umgås med. Enligt Andersen och Kaspersen (1999) menar Giddens att vi i förmoderna samhällen inte själva bestämde vilken livsstil och vilket umgänge vi skulle ha utan

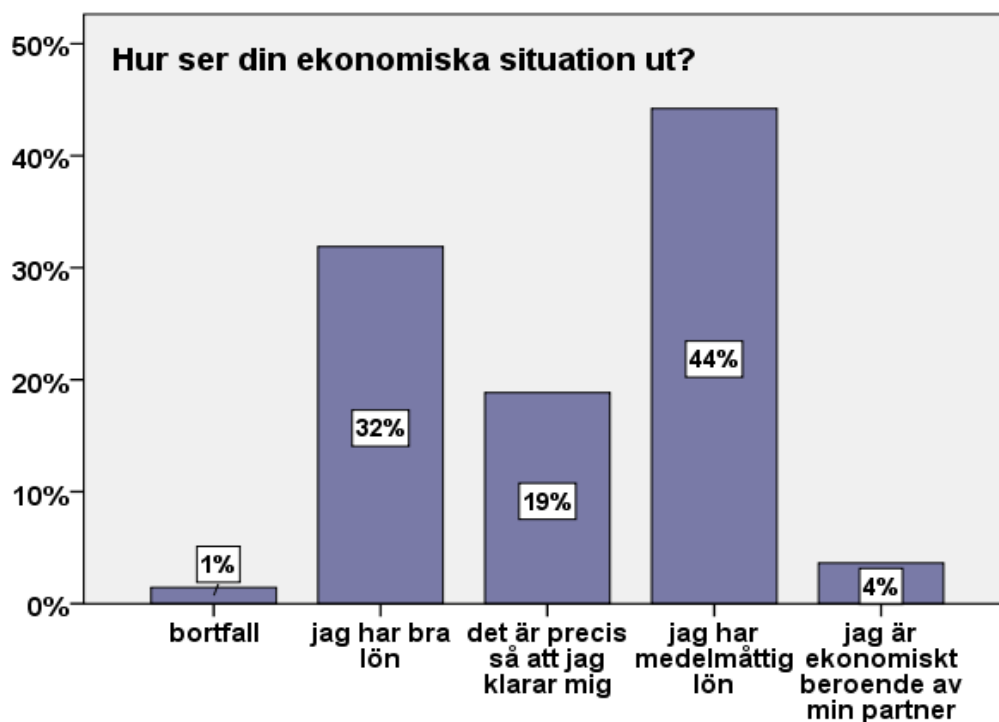


vi föddes in i den krets familjen tillhörde. När sedan människor gifte sig, var det inom samma krets och umgänget blev det samma som det varit tidigare. I vår undersökning kan vi tydligt se att i dag är det inte så, då de flesta även umgås med sina egna vänner och inte bara med sina gemensamma vänner, se figur nederst på föregående sida.

Nästan 90 % av våra respondenter anser att deras partner är en av deras bästa vänner. De flesta väljer att helst umgås med sina egna vänner eller med gemensamma vänner, se figur till höger, även om en del respondenter har angett att de även umgås med sin partners vänner. För många respondenter är det relativt viktigt att umgås med familjen, och för en del är umgänget med släkten viktigt. Några respondenter anger som annat alternativ att de umgås med sin partner. Vi har kunnat utläsa av vårt resultat att ju äldre respondenterna är desto viktigare är det att umgås med gemensamma vänner och med släktingar. De yngre respondenterna verkar inte umgås med sina släktingar i någon större utsträckning men däremot med sin familj. Detta är dock något som vi kan utläsa är viktigt i alla åldersgrupper.

6.8 Ekonomi

Enligt Giddens (1999) teori om *den rena relationen*, är det viktigt att människor i relationer inte är socialt eller ekonomiskt beroende av varandra. Relationen skall pågå så länge den ger emotionell tillfredsställelse för bägge parter. Vår undersökning visar att relativt få av våra respondenter är ekonomiskt beroende av sin partner, se figur nedan.



Enligt stapeldiagrammet på föregående sida är knappt 4 % av respondenterna ekonomiskt beroende av sin partner. Ungefär hälften av alla de tillfrågade respondenterna anser sig ha en medelmåttig lön och strax över 30 % anser att de har bra lön. Ungefär 20 % anser att de tjänar precis så de klarar sig.

Korstabellen nedan visar sambandet mellan respondenternas egen ekonomiska situation i förhållande till om de anser att pengar är en av de saker som de får ut genom parrelationen. Respondenterna har haft möjlighet att kryssa i flera olika svarsalternativ på frågan vad de får ut av relationen med sin partner. Korstabellen visar att de respondenter som anser sig vara beroende av sin partner trots allt endast till liten del ser pengar som en avgörande faktor till parrelationens existens. Intressant att reflektera över är att av de cirka 16 % som ansåg att de får ut pengar genom sin parrelation består nästan hälften, 7 %, av individer som anser sig ha bra lön.

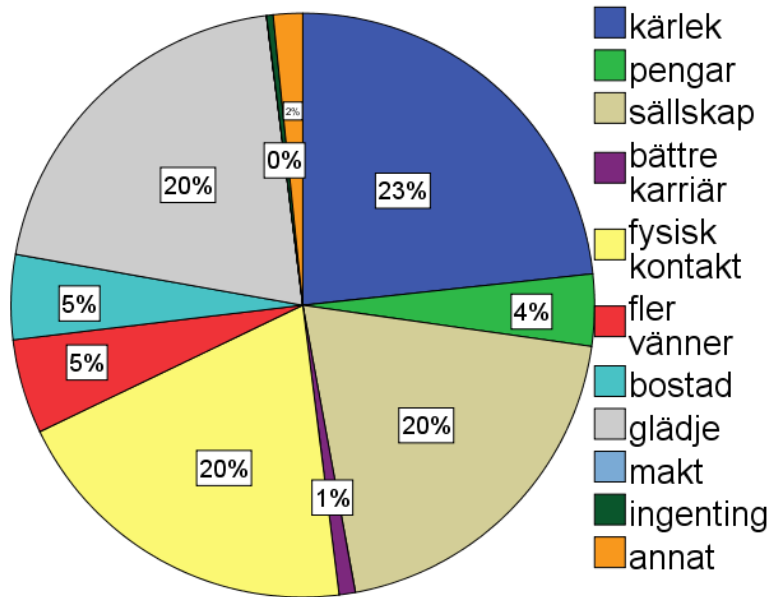
		Hur ser din ekonomiska situation ut?				Total
		jag har bra lön	det är precis så att jag klarar mig	jag har medelmåttig lön	jag är ekonomiskt beroende av min partner	
Får inte ut pengar av sin relation:	Count	33	23	56	1	114
	% of Total	24,3%	16,9%	41,2%	,7%	83,8%
Får ut pengar av sin relation:	Count	10	2	5	4	22
	% of Total	7,4%	1,5%	3,7%	2,9%	16,2%
Total	Count	43	25	61	5	136
	% of Total	31,6%	18,4%	44,9%	3,7%	100,0%

Slutsatsen av korstabellen ovan är att Giddens (1999) tankar om att individer inte skall vara tillsammans av ekonomiska skäl överrensstämmer väl med respondenternas tankar om situationen. Vidare visar detta att ekonomin inte har någon nämnvärd betydelse i valet av partner för respondenterna i den här undersökningen. Vi är medvetna om att detta kan bero på urvalet i enkätundersökningen.

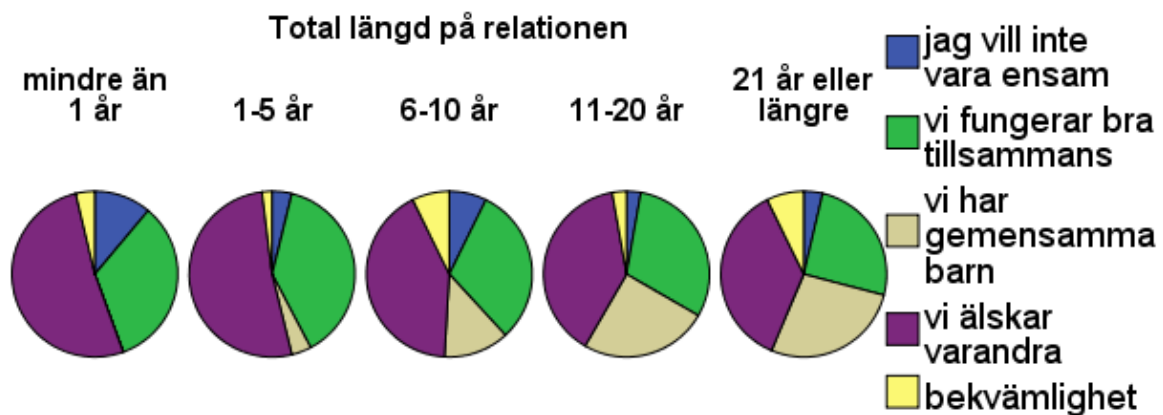
6.9 Varför är du tillsammans med din partner?

Enligt Giddens (1999) är den *rena relationen* en relation vilken individen söker sig till endast på grund av vad relationen kan ge de inblandade parterna. Det vill säga att individen inte styrs av yttre faktorer som till exempel traditioner eller social status när han eller hon skall välja partner. Vad är det då som egentligen gör att individer numera stannar kvar i en parrelation? Vad får individerna ut av parrelationen?

Den sistnämnda frågan ställdes till respondenterna och de hade möjlighet att kryssa i flera olika svarsalternativ. Enligt respondenterna får de mestadels ut kärlek, glädje, fysisk kontakt samt sällskap genom att vara i en parrelation med sin partner, se figur till höger. Denna fördelning är den samma oavsett respondenternas kön, längd på relationen samt ålder. Övriga svarsalternativ respondenterna har svarat i kategorin ”annat” är att de får ut trygghet av relationen med sin partner.



På frågan vad det är som gör att respondenterna fortfarande är tillsammans med sin partner svarar 125 av de 139 respondenterna att det är på grund av att de älskar varandra som de stannar kvar i förhållandet. Även vid denna fråga har respondenterna kunnat kryssa i flera olika svarsalternativ. Många respondenter, 91 stycken, svarar även att de är tillsammans med sin partner på grund av att de fungerar bra tillsammans. Vid en jämförelse av anledningen till att individerna fortsätter att vara tillsammans går det att utläsa att det är fler respondenter som har svarat att de är tillsammans med sin partner på grund av att de inte vill vara ensamma bland dem som har varit tillsammans med sin partner i mindre än ett år, än bland de respondenter som varit tillsammans med sin partner i 21 år eller längre, se figur nedan.

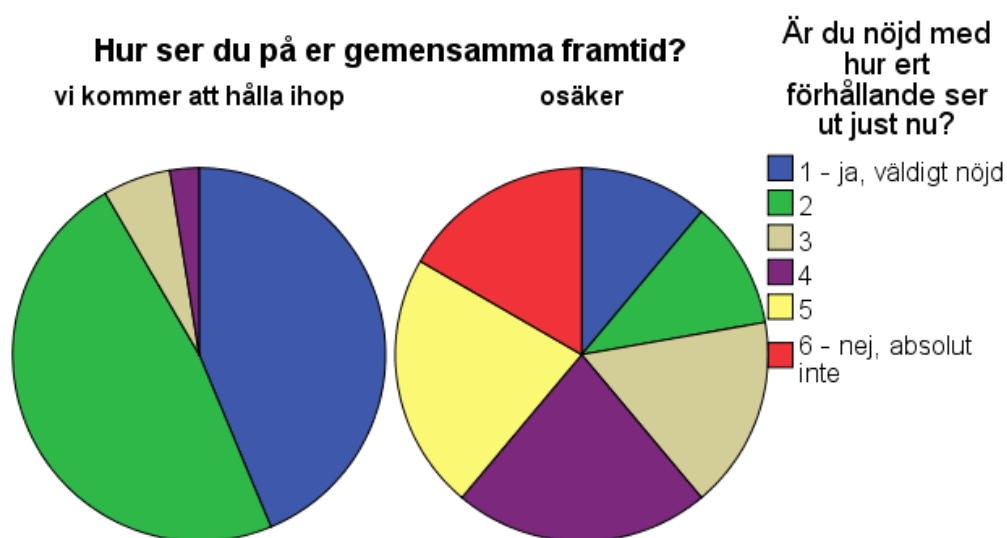


Av de respondenter som svarat att de är tillsammans med sin partner på grund av att de inte vill vara ensamma befinner sig majoriteten av dem i en särbo-relation. Parrelationer som grundar sig på rädslan att vara ensam kallar Giddens för konvenansrelationer (Giddens 1999).

Vidare står att utläsa att det är ungefär lika stor del av de respondenter som svarat att de är tillsammans med sin partner på grund av bekvämlighet oavsett längden på relationen. Däremot visar undersökningen att det till största delen är individer som är 61 år eller äldre som är i en parrelation på grund av bekvämlighet. Denna grupp är dock underrepresenterad i vår undersökning. Ingen skillnad gällde oavsett respondentens kön. Föga oväntat spelar barnen större roll som anledning för ett förhållande desto längre individerna varit tillsammans samt om individerna är gifta. Vi anser att detta troligen beror på att barn är ett vanligare inslag i längre relationer än i mera kortvariga relationer. Noterbart är att desto längre respondenternas relation har pågått desto färre respondenter har kryssat i alternativet ”vi älskar varandra” som svar på varför de är tillsammans. Vikten av kärlek minskar uppenbarligen med relationens längd, enligt våra respondenter.

6.10 Framtiden

Majoriteten, 87 %, av alla respondenter anser att deras nuvarande parrelation kommer att hålla. 13 % har svarat att de är osäkra på framtiden med sin partner medan ingen har svarat att de kommer att separera. Av de respondenter som tror sig hålla ihop med sin partner i framtiden är majoriteten nöjda med hur relationen ser ut just nu, se figur nedan.



Av de individer som däremot är osäkra på framtiden har flertalet svarat olika nivåer på skalan med hur nöjd han eller hon är med hur förhållandet ser ut just nu. Intressant att notera är att

bland de respondenter som svarat att de är osäkra på framtiden med sin partner är mer än 50 % missnöjda och till och med mycket missnöjda, svarsalternativ 4, 5 eller 6 på skalan, med hur förhållandet ser ut just nu. Dock har ingen av dem svarat att de kommer att avsluta parrelationen.

Giddens menar att individer som regelbundet ställer frågan ”Vad vill jag själv?” lever reflexivt och får en förhöjd medvetenhet om sina tankar och känslor. På så vis utvecklas individens egen självbild (Giddens 1999). Dock menar Giddens att det inte alltid är så lätt att göra alla val som vi idag tillåts göra, vilket i sin tur kan leda till förvirring och osäkerhet om framtiden, framför allt i en parrelation. Kanske är det just detta som våra respondenter förmedlar när de svarar på vår sista fråga.

7. Avslutning

7.1 Sammanfattning

När vi valde ämnesområde till denna uppsats hade vi en bild av att människor i parrelationer har det kämpigt på ett eller annat sätt. I dagens samhälle finns det många yttre frestelser och det är helt accepterat att byta partner om vi inte trivs i den relation vi har. Att hålla samman ett förhållande är inte lätt, och när vi delade ut våra enkäter var vi mycket nyfikna på resultatet. Vi är nöjda med att vi har fått så många besvarade enkäter, 139 stycken, eftersom att det har gjort det lättare och mer intressant att sammanställa vårt resultat. Vår slutsats av resultatet är att respondenterna som deltagit i vår undersökning är förhållandevis nöjda i sina parrelationer. Hela 90 % av respondenterna fyllde i att de är relativt nöjda med hur deras relation ser ut just nu. Dessutom har undersökningen visat att det finns många motiv som binder samman människor i bestående parrelationer till exempel kärlek, glädje och fysisk kontakt.

7.2 Lärdomar

Det vi upplever att vi lärt oss under denna uppsats är att det är oerhört viktigt hur enkäten utformas. När vi samlade in enkäterna insåg vi vikten av att svarsalternativen bearbetas ordentligt när enkäten skrivs, då vi fick ett litet internt bortfall. Vi upptäckte även att flertalet respondenter skrivit in likadana svar under alternativet ”annat” på vissa frågor. Vidare har vi insett vikten av att förstå att människor tolkar ord på olika sätt. När vi gjorde enkäten och

utformade frågan kring vilka roller respondenterna upplever att de har i sina relationer tolkade vi vissa av rollerna som negativa. Det verkar inte en del av våra respondenter gjort. På samma sätt har några av de roller vi ansåg vara positiva tolkats negativt av en del respondenter. Vi har vidare lärt oss att det tar mycket längre tid än vad vi trodde vid uppsatsens start att dela ut enkäter samt att återsamla dem. Det vi upplever att vi kunde ha gjort bättre är att vi borde ha försökt göra könsfördelningen och åldersfördelningen jämnare bland respondenterna. Det hade förmodligen gjort resultatet mer intressant och hade gett oss en bredare uppfattning om hur människor har det i sina relationer. I övrigt har vi insett vikten av att hitta litteratur som har en vetenskaplig grund. Flertalet författare kring detta ämne baserar sin forskning på eget tyckande vilket gör det svårt att urskilja vad som är vetenskaplig fakta. Vi har försökt att vara kritiska i vårt litteraturval, men anser fortfarande att det är något som ständigt kan förbättras. Emellertid är ämnet parrelationer något som många har egna definitioner på vilket gör att olika författare självklart har olika syn på ämnet.

7.3 Slutdiskussion

Faktorer som kärlek, romantik och passion tycks vara viktigt för våra respondenter i en parrelation. De flesta har angivit dessa som mycket viktiga i sina förhållanden. Många av våra respondenter har dessutom angivit att de innehar dessa beståndsdelar i den parrelation de har idag. Fysisk närhet däremot, är något flertalet respondenter angivit som viktigt i en relation, men inte lika många har angett att de har tillräckligt med fysisk närhet i sin relation idag. Att dessa faktorer vi nämnt ovan var viktiga för våra respondenter är vad vi förväntade oss. Vi hade dock inte förväntat oss att så många upplevde att de har dessa faktorer i sin parrelation idag, då vi har haft en bild av att detta är något många vill ha, men som kan vara svåra att nå i en parrelation.

Respondenterna i vår undersökning har relativt god kommunikation med sin partner. Många anser att de kan anförtro sin partner vad som helst och de flesta har även angivit att deras partner lyssnar på dem när de behöver prata. Intressant är också att 70 % anser att de kan lita på sin partner väldigt mycket. Detta resultat har överraskat oss positivt, dessa siffror hade vi inte förväntat oss när vi gjorde vår enkät. Kommunikation verkar vara en mycket viktig aspekt för våra respondenter i en relation, vilket i sig inte är överraskande. Däremot förvånar det oss att respondenterna har så god erfarenhet av kommunikation i sin parrelation.

Vad det gäller konflikter var även det ett resultat som överraskade oss. Mer än hälften av våra respondenter har angivit att de sällan eller aldrig bråkar. Vår tanke kring detta innan undersökningen var att vi trodde att många bråkar relativt ofta, då vi lever i ett stressat samhälle. Många saker ska hinnas med och då är det lätt att konflikter blossar upp. Emellertid har våra respondenter trots allt fyllt i olika saker de har konflikter om, till exempel hushållssysslor och personliga egenskaper, som var de ämnen flest respondenter angivit att de bråkar om. Att dessa ämnen låg i topp var något vi hade förväntat oss, speciellt biten kring hushållssysslor som kan vara besvärligt att hinna med i vardagslivet. Emellertid har vi en fundering kring ordet ”bråk”. Begreppet kan tolkas på olika sätt beroende på individens egen referensram, detta anser vi kan vara en orsak till att så pass få respondenter svarat att de bråkar i sin parrelation.

Ungefär 75 % av våra respondenter har svarat att det trots allt finns saker som de skulle vilja förändra i sin parrelation. Här var det, som nämnts i analyskapitlet, en jämn fördelning över vad respondenterna ville förändra i sin parrelation. Det vi anser vara av stor vikt är att respondenterna har en medvetenhet om att trots att de redan har en god parrelation, finns det saker som går att förbättra. Vidare var vi även häpnad över att nästan hälften av respondenterna angivit att de inte upplever att de har behövt uppoffra någonting för att få sin parrelation att fungera. Vi hade en föreställning om att många respondenter hade fått offra en hel del för att kunna få sin parrelation att fungera, då vi anser att det ofta inte är lätt att acceptera sin partners alla sidor. Då vi dessutom tidigt fick en bild av att flertalet respondenter hade en välfungerande parrelation, förstärktes vår bild av att många fått offra en del för att nå dit. Undersökningen har visat oss att så är inte fallet. Många av respondenterna anser att de har en väl fungerande parrelation utan att de har behövt uppoffra något alls.

Vidare hade vi en förhoppning inför den här undersökningen att människor är tillsammans i grunden för att de älskar varandra. Vår undersökning visar att de flesta av våra respondenter angivit kärlek som svarsalternativ på frågan ”Vad får du ut av din partner?”. Respondenterna har även fyllt i andra svarsalternativ så som glädje, fysisk kontakt och sällskap. Intressant att notera är att endast 5 % har angivit att de får ut makt av sin parrelation. Detta anser vi är väldigt positivt, då makt är något vi anser är en negativ faktor i en parrelation. Många respondenter har angivit att de stannar kvar hos sin partner för att de älskar varandra och för att de fungerar bra tillsammans. En del respondenter har även angivit att de stannar kvar i

förhållandet av anledningar som till exempel bekvämlighet, att de har gemensamma barn och att de inte vill vara ensamma. Andelen respondenter som fyllt i dessa svarsalternativ var dock inte stor, och detta var något som inte överraskade oss nämnvärt.

En tanke vi hade före undersökningens början var att många i de äldre åldersgrupperna stannar kvar i sin parrelation delvis på grund av bekvämlighet. Anledningen till att vi hade en bild av att det var så, är att vi tror att det är svårare att ta sig ur ett förhållande, om relationen har en lång livslängd. Det visade sig emellertid inte stämma då detta svarsalternativ var lika frekvent oavsett åldersgrupp, längd på relationen eller kön. Intressant att tillägga är att många av respondenterna med relativt kort relationslängd, har angett att de delvis stannar kvar i sitt förhållande för att de inte vill vara ensamma. Dessutom var majoriteten av dessa i ett särboförhållande. Det här resultatet överraskade oss, vi trodde att det alternativet skulle vara mest vanligt bland dem som levt tillsammans länge och vant sig vid att leva nära någon annan. En fundering vi har kring det här resultatet är att individer som lever som särbor i dag kan ha långa parrelationer tidigare och därmed är vana vid att leva i tvåsamhet.

Emellertid förvånade det oss att trots att många respondenter inte är helt nöjda med sin parrelation just nu så är de ändå positiva i sin syn på framtiden med sin partner, hela 87 % tror att de kommer att hålla ihop med sin partner och resterande har angivit att de är osäkra på hur framtiden kommer att se ut. Ett mycket positivt resultat anser vi är att ingen av respondenterna har fyllt i att deras parrelation kommer att ta slut. Detta resultat förbluffade oss, vi hade en förmodan att det skulle finnas respondenter som skulle ange att relationen inte skulle fungera och ta slut.

Vi är medvetna om att urvalet förmodligen har en betydelse för hur resultatet blev, om urvalet varit annorlunda hade kanske resultatet sett ut på ett annat sätt. Det faktum att ett stort antal av respondenterna är relativt unga, högutbildade och har hyfsat god ekonomi är faktorer som kan ha betydelse för resultatet. Flertalet av respondenterna är ekonomiskt oberoende av sin partner, vilket vi anser vara positivt då vi har en åsikt om att kärlek inte bör ha med ekonomiska förutsättningar att göra. Vi undrar dock om det verkligen stämmer att så få av respondenterna är ekonomiskt oberoende av sin partner eller om det egentligen handlar om en vilja att ekonomin inte har någon betydelse för parrelationen. En annan detalj vi anser kan ha betydelse för resultatet är att många av våra respondenter inte hade levt i sin nuvarande parrelation särskilt länge. Kan detta ha bidragit till undersökningens positiva resultat?

Vi anser att Giddens teori om *den rena relationen* stämmer relativt väl överens med våra respondenters syn på sina parrelationer. Giddens förespråkar vikten av att vara tillsammans för individens egen skull. Båda parter ska ha något att ”vinna” på relationen. Bland de grundelement Giddens nämner som faktorer i *den rena relationen*, är det många av respondenterna som genom sina svar i undersökningen visat att de överensstämmer med Giddens resonemang bland annat om vikten av tillit och intimitet. Vidare anser vi att Giddens begrepp social reflexivitet är en viktig faktor för att kunna ha en väl fungerande parrelation. Tack vare att vi idag själva kan välja hur vi vill leva våra liv kan vi styra hur våra intima relationer skall se ut.

Slutligen hoppas vi att våra respondenter har varit ärliga i sina svar, så att vi kan se vårt resultat som relativt tillförlitligt. Vi upplever att vi genom vårt resultat av undersökningen fått bra svar på våra frågeställningar som vi nämnt tidigare i kapitel 1. De anledningar vi anser kan bidra till det positiva resultat vi fått i vår undersökning, är att människor inte tvingas ihop med varandra på samma sätt idag förr utan de väljer själva partner. Detta tror vi gör att det är lättare att hålla ihop i en parrelation trots alla yttre påfrestningar som stress, ekonomi och arbetsförhållanden. Trots att individerna har valmöjligheter och utsätts för stora frestelser, håller de ändå ihop med sin partner och de flesta anser att de får ut någonting bra av parrelationen. Vår slutsats är att det inte är omöjligt att uppnå *den rena relationen*.

7.4 Nya tankar och frågeställningar

De nya tankar som har väckts hos oss är framför allt att vi skulle vilja göra en liknande undersökning igen kring ämnet, men då i mycket större omfattning. Det hade varit intressant att göra en undersökning där vi slumpmässigt tilldelas respondenter som får enkäten utskickad med post. Detta anser vi hade kunnat ge oss en mer allmän bild av hur människor har det i sina parrelationer, då vi förhoppningsvis kunnat få ett ännu bredare undersökningsområde av respondenter och därmed ökad tillförlitlighet i undersökningen.

Nya frågeställningar vi fått efter att vi sammanställt enkäterna handlar bland annat om huruvida olika yttre påfrestningar påverkar parrelationer både positivt och negativt samt vad det är som gör att individer slutligen väljer att gå skilda vägar ur parrelationen.

8. Referenslista

8.1 Litteratur

Andersen, Heine, & Kaspersen, Lars Bo (red.) (1999) *Klassisk och modern samhällsteori*.

Lund: Studentlitteratur.

Aspers, Patrik (2007) *Etnografiska metoder - att förstå och förklara samtiden*. Liber AB.

Böhm, Tomas (2006) *Kärleksrelationen*. Stockholm: Bokförlaget Natur och kultur.

Dimbleby, Richard & Burton, Graeme (1999) *Kommunikation är mer än ord*. Lund:

Studentlitteratur.

Ejlertsson, Göran (1996) *Enkäten i praktiken – En handbok i enkätmetodik*. Lund:

Studentlitteratur.

Giddens, Anthony (1995) *Intimitetens omvandling. Sexualitet, kärlek och erotik i det moderna samhället*. Nora: Bokförlaget Nya Doxa.

Giddens, Anthony (1999) *Modernitet och självidentitet. Självet och samhället i den senmoderna epoken*. Uddevalla: MediaPrint i Uddevalla AB.

Giddens, Anthony (2007) *Sociologi*. Studentlitteratur.

Gottman, John (1999) *7 gyllene regler för en lycklig kärleksrelation*. Natur och kultur.

Halvorsen, Knut (1992) *Samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur.

Jacobs, W John (2004) *Kärleken övervinner allt- och andra missuppfattningar i parförhållanden*. Stockholm: Bokförlaget Forum.

Körner, Svante & Wahlgren, Lars (2005) *Statistiska metoder*. Studentlitteratur.

Lundsbye, Maths & Sandell, Göran & Ferm, Roland & Währborg, Peter & Pettitt, Bill & Fälth, Tommie & Holmberg, Björn (2000) *Familjeterapins grunder*. Borås: Natur och Kultur.

Maltén, Arne (1998) *Kommunikation och konflikthantering*. Lund: Studentlitteratur.

May, Tim (2001) *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur.

Nilsson, Björn & Waldemarson, Anna-Karin (1994) *Kommunikation - Samspel mellan människor*. Lund: Studentlitteratur.

Satir, Virginia (1976) *Du jag vi*. Stockholm: Natur och kultur.

Schjödts, Borrik & Egeland, Thor Aage (1994) *Från systemteori till familjeterapi*. Lund: Studentlitteratur.

Smith, Anne- Christine (2001) *Giraffspråket, känslans kommunikation – en väg till kontakt och förändring*. Helsingborg: Bokförlaget kommunlitteratur AB.

Von Sivers, Malou & Lindgren, Lennart (2006) *Konsten att hålla ihop- en handbok i kärlek*. Stockholm: Bokförlaget Forum.

Wahlgren, Lars (2005) *SPSS – steg för steg*. Lund: Studentlitteratur.

Wrangsjö, Björn (2004) *Leva tillsammans*. Falkenberg: Bokförlaget Natur och kultur.

Zimsen, Karen (2002) *Hur får jag det sagt?* Stockholm: Epan.

8.2 Internetreferenser

Nationalencyklopedins nätupplaga, 2008-10-28. <http://www.ne.se/artikel/212337>

9. Bilagor

9.1 Enkäten

Socialhögskolan
Lunds Universitet

November 2008

Till dig som håller denna enkät i din hand;

Vi är två socionomstudenter från Lunds Universitet som samlar in information till vår C-uppsats. Denna uppsats skall handla om hur olika individer ser på sin relation med sin partner – därför är just din medverkan i denna undersökning oerhört viktig.

Du har blivit slumpmässigt utvald att delta i denna undersökning. Vi vill även informera dig om att din medverkan i denna undersökning är helt anonym och du kan när helst du vill välja att avbryta genomförandet av enkäten.

För att försäkra dig om din anonymitet bifogar vi ett kuvert där du kan lägga enkäten när du har fyllt i den. Kuvertet kommer ej att öppnas förrän alla enkäter har blivit insamlade.

Vid frågor kring enkäten – kontakta oss gärna via email: kajsa.lundberg@gmail.com, elin_andren@spray.se.

Tack för din medverkan!

Med Vänliga Hälsningar –

Kajsa Lundberg & Elin Andrén

Kryssa i det alternativ som bäst stämmer överens:

1. **Kön:** ___ man ___ kvinna

2. **Ålder:** ___ 18-30 år ___ 31-40 år ___ 41-50 år ___ 51-60 år ___ 61 år eller äldre

3. **Hur bor du?** ___ hemlös ___ lägenhet ___ hus/villa
 ___ annat: vad? _____

4. **Hur ser er relation ut?** ___ särbo ___ sambo ___ gift

5. **Total längd på er relation:** ___ mindre än 1 år ___ 1-5 år ___ 6-10 år
 ___ 11-20 år ___ 21 år el längre

6. **Antal barn i relationen?** ___ 0 ___ 1 ___ 2 ___ 3 ___ 4 ___ 5 el. fler

7. **Din högsta utbildningsnivå:** ___ grundskola ___ gymnasium ___ högskola/universitet

8a. Anser du att det är viktigt med romantik i en relation?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – ja, mycket viktigt 2 3 4 5 6 – nej, det är inte viktigt

8b. Anser du att ni har romantik i er relation?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – ja, väldigt mycket 2 3 4 5 6 – nej, inte alls

9. Känner du dig uppskattad av din partner?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – ja, väldigt mycket 2 3 4 5 6 – nej, inte alls

10. På din fritid – vem umgås du med?

(Kryssa för de alternativ som bäst stämmer överens – flera alternativ kan kryssas för.)

___ gemensamma vänner ___ mina vänner ___ min partners vänner
___ min familj ___ släktingar ___ ingen ___ annat – vad? _____

11. Anser du att din partner är en av dina bästa vänner?

___ ja ___ nej

12. Känner du att du litar på din partner?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – väldigt mycket 2 3 4 5 6 – nej, inte alls

13. Känner du att du kan anförtro dig åt din partner?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – ja, om vad som helst 2 3 4 5 6 – nej, inte alls

14. Känner du att din partner lyssnar på dig?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – ja, alltid 2 3 4 5 6 – nej, aldrig

15. Känner du att du kan vara dig själv i ditt förhållande?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – ja, alltid 2 3 4 5 6 – nej, överhuvudtaget inte

16a. Hur viktigt anser du att det är med fysisk närhet i en relation?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – väldigt viktigt 2 3 4 5 6 – inte alls viktigt

16b. Anser du att ni har tillräckligt med fysisk närhet i er relation?

__ ja __ nej

17. Hur viktigt är trohet för dig i ett förhållande?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – väldigt viktigt 2 3 4 5 6 – inte alls viktigt

18a. Hur viktigt är det för dig att känna passion i ett förhållande?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – väldigt viktigt 2 3 4 5 6 – inte alls viktigt

18b. Känner du passion i ditt nuvarande förhållande?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – ja, väldigt mycket 2 3 4 5 6 – nej, vi har ingen passion alls

19a. Känner du att din partner respekterar dig?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – ja, alltid 2 3 4 5 6 – nej, överhuvudtaget inte

19b. Anser du att du respekterar din partner?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – ja, alltid 2 3 4 5 6 – nej, överhuvudtaget inte

20a. Hur väl anser du att du känner din partner?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – mycket bra 2 3 4 5 6 – överhuvudtaget inte

20b. Hur väl anser du att din partner känner dig?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – mycket bra 2 3 4 5 6 – överhuvudtaget inte

21a. Vilken ”roll” anser du att du mestadels har i er relation?

(Kryssa endast för ett alternativ.)

**__ ”fixaren” __ ”latmasken” __ ”polisen” __ ”organisatören”
__ ”chefen” __ ”slaven” __ ”hembiträdet” __ ”den likgiltiga”**

21b. Är du nöjd med den ”rollen”?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – ja, mycket 2 3 4 5 6 – nej, inte alls

21c. Vilken "roll" anser du att din partner mestadels har?

(Kryssa endast för ett alternativ.)

"fixaren" "latmasken" "polisen" "organisatören"
 "chefen" "slaven" "hembiträdet" "den likgiltiga"

22. Vad får du ut av er relation?

(Kryssa för de alternativ som bäst stämmer överens – flera alternativ kan kryssas för.)

kärlek pengar sällskap bättre karriär
 fysisk kontakt fler vänner bostad glädje makt
 ingenting annat – vad? _____

23. Finns det något du skulle vilja förändra i er relation?

(Kryssa för de alternativ som bäst stämmer överens – flera alternativ kan kryssas för.)

ja, jag skulle vilja förändra:
 den ekonomiska situationen mängden fysisk närhet
 våra fritidssysselsättningar fördelningen av hushållssysslor
 mängden konflikter vi borde prata mer med varandra
 maktobalans annat – vad? _____
 nej, det finns inget jag vill förändra i vår relation

24. Hur ofta pratar du och din partner om hur ni ska få er relation att fungera bättre?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan.)

1 – hela tiden 2 3 4 5 6 – aldrig

25a. Bråkar du och din partner?

(Ringa in det alternativ som bäst stämmer överens i skalan. Om ni aldrig bråkar – vänligen gå till fråga 25.)

1 – hela tiden 2 3 4 5 6 – aldrig

25b. Om ni bråkar – vad handlar era bråk då oftast om?

(Kryssa för de alternativ som bäst stämmer överens – flera alternativ kan kryssas för.)

pengar uppfostran otrohet hushållssysslor
 fritidssysselsättningar jobb barn/barnen avundsjuka
 maktobalans svartsjuka sex vänner släkt
 personliga egenskaper hos mig eller hos min partner
 annat – vad? _____

25c. Om ni bråkar - löser ni bråken?

ja, vi gör oftast så här: (Kryssa endast för ett alternativ.)

vi pratar ut vi låter det rinna ut i sanden vi tjuvar
 vi slåss annat – vad? _____
 nej, vi löser inte bråken

25d. Om ni bråkar – leder era bråk till något?

(Kryssa endast för ett alternativ.)

ja, positiv förändring ja, negativ förändring nej, ingen förändring

25e. Om ni bråkar – vem anser du oftast startar era bråk?

(Kryssa endast för ett alternativ.)

jag min partner båda

25f. Om ni bråkar – känner du att ni båda kan komma till tals?

(Kryssa endast för ett alternativ.)

ja, båda två endast jag endast min partner ingen av oss

26. Hur ser din ekonomiska situation ut?

(Kryssa endast för ett svarsalternativ.)

jag har bra lön det är precis så att jag klarar mig
 jag har medelmåttig lön jag är ekonomiskt beroende av min partner

27a. Anser du att du har gjort några uppoffringar för att få er relation att fungera bättre? (Kryssa för de alternativ som bäst stämmer överens – flera alternativ kan kryssas i.)

Ja – jag har uppoffrat:

vänner familj barn fritidsintressen
 bostad pengar framtidsdrömmar
 arbete/karriär annat: vad? _____

Nej – jag anser inte att jag har gjort några uppoffringar.

27b. Anser du att din partner har gjort några uppoffringar för att få er relation att fungera bättre? (Kryssa för de alternativ som bäst stämmer överens – flera alternativ kan kryssas i.)

Ja – min partner har uppoffrat:

vänner familj barn fritidsintressen
 bostad pengar framtidsdrömmar
 arbete/karriär annat: vad? _____

Nej – jag anser inte att min partner har gjort några uppoffringar.

28. Vad är det som gör att du fortfarande är tillsammans med din partner?

(Flera alternativ får kryssas i.)

jag vill inte vara ensam vi fungerar bra tillsammans
 vi har gemensamma barn vi älskar varandra bekvämlighet

29. Är du nöjd med hur ert förhållande ser ut just nu?

(Ringa in siffran på skalan som bäst stämmer överens.)

1- ja, väldigt nöjd 2 3 4 5 6 – nej, absolut inte

30. Hur ser du på er gemensamma framtid?

(Kryssa endast för ett alternativ.)

vi kommer att hålla ihop vi kommer att separera osäker

31. Har du något övrigt du vill tillägga?

Stort tack för din medverkan!